

ჩემგულე

თანამედროვე პოლონეთი

გ გ ბ ა ნ გ

ჩემგულეს - ის სსრკ. კენსტრ. პრეზიუმის.

ტფილისი

№ 9-10

გ ო ჯ ო ღ ე ბ ა

ლევოვში ახალგაზრდა მუშის ბოტვინის დახვრეტის შემდეგ 20 აგვისტოს ვარშავაში დახვრეტეს 3 მუშა: გიბნერი, რუტკოვსკი და კნევსკი. ეს განაჩენი სისრულეში იქნა მოყვანილი სავლელე სასამართლოს მიერ განაჩენზე ხელის მოწერისა სამი ხათის შემდეგ.

პროლეტარიატის განთავისუფლებათვის თავდადებულ მებრძოლთა საზოგადოარ მკლელობას აღგილი ჰქონდა პოლონეთში, სწორედ ამ პოლონეთში, რომელიც ამაყობს დასავლეთ ეპროპაში დიამერიკაში თავის კონსტიტუციით, დემოკრატიზმით და მარშალმსაჯულებით.

პოლონეთის დემოკრატია—ეს პოლიციის თვითნებობის, ჯაშუშობის დი პროვოკაციის სისტემაა, პროვოკატორების საშუალებით პოლიცია ჩმანავს ჰორებს თავდასხმების განზრახვის შესახებ, შეპარებს, სადაც ეს მას საჭიროდ მიაჩნია, არალეგალურ ლიტერატურას, აწვდის პროვოკაციულ მასალებს სასამართლოებს და სხ. არც ერთ პროცესზე, სადაც კი ნათლად ჩანს, რომ პროვოკატორმა ისროლა ყუმბაჩა, გადაყარა პროკლამაციები და სხვ ის არ გამოდის ბრალდებლის როლში, არამედ ყოველთვის ინიშნება მოწმედ ბრალდებულის მხრით.

ამხ. ბაგინსკისა და ვერერკევიჩის პროცესის, დროს, რომელიც განგებ მოაწყო პოლიციამ, გამოიკვა ნათლად, რომ პოლიციის აგენტი ცენზოვსკი აგროვებდა სხვა და სხვა პირებს თავდასხმის მოხაწუბად, აძლევდა მთ ამაფეთქებელ მახალებს, და თითონ ისროდა ყუმბარებს. მიუხედავად ამისა, ცენზოვსკი არ იქნა მიცემული სამართალში და ბაგინსკისა და ვერერკევიჩის კი სიკვდილით დასჯა გადაუწყვიტეს როდესაც მათ აპატიეს სასჯელი, პოლიციის აგენტმა მურაშკომ მიუხსპო მათ სიცოცხლე. მურაშკო აჩ მიხცეს სამართალში, რადგან ის მხოლოდ აღმასრულებელი იყო უზენაესი ხელისუფლების ბრძანებებისა. ცენზოვსკი თანდათან აფართოებდა პროვოკაციის სისტემას პოლონეთში. ის დადგოდა მუშებში, რყვნიდა მათ ფულით მოხყიდვის საშუალებით, ან და აშონებდა დატუსაღებითა და სხვა სასჯელით და აიძულებდა მიეცათ ყალბი ცნობები იმ მუშების შესახებ, რომელნიც მას კომუნიისტებად მიაჩნდა.

ამ პროვოკაციამ, რომელიც შეიქრა მუშათა კვარტალში, გამოიწვია მუშებში თავდაცვის აუცილებლობა ბოტვინმა, რუტკოვსკიმ, გიბნერმა და კნევსკიმ გადაწყვიტეს თავიდან მოეშორებიათ ეს ყველაზე უფრო საშიშიარ პროვოკაცია.

ბოტვინმა მოკლა პროვოკატორი ცენზოვსკი.

თავის საუკეთესო თანამშრომლის პროვოკატორი ცენზოვსკი მოკვლიბიხათვის პოლონეთის მთავრობამ დახვრეტა ოთხი მუშა.

გიბნერის, რუტკოვსკისა და კნევსკის დახვრეტა—ეს მორიგი მხეცობა პოლონეთის ბურჟუაზიისა ამტკიცებს იმას, რომ ის სხვ ძველი გზით განაგრძობს სიარულს, მას მტკიცეთ დაუსახავს ცეცხლითა და მახვილით გაუსწორდეს მუშათა კლასს, გლეხობას და ნაციონალურ უმკირესობებს. მხოფლიოს მშრომელთა მასას არ შეუძლია გულ დამძვიდებით შეხვდეს ამ შემადრწუნებელ ფაქტს. ყოველმა მშრომელმა უნდა აღმადლოს ხმა ამ ახალ სამხევის წინააღმდეგ ყოველი პათიონი ადამიანი მოვლეთა დაკმოს პოლონეთის მთავრობის მოქმედება და ამბედროს საზოგადოებრივი წარ პოლონეთის თეთრი ტერორის წინააღმდეგ.

ძირს თეთრი ტერორი და პოლონეთია ბურჟუაზიის პროვოკაცია!

გაუმარჯოს მშრომელთა საერთაშორისო სოლიდარობას!

გაუმარჯოს რეზადას-ს.

ქ. მოსკოვი.

რეზედანსი-ის აღმასკომი.

363(ლ)(05)
h 43.

წელიწადი მეორე.

რეზიდას

ხელისმწ. პირობები:	რედაქციის მისამართი:
ერთი თვით—20 კაპ.	ტფილისი, კომინტერნის ქ., № 5. II-ე სართ.
ორი " 35 "	ტელეფონი 4-87.
სამი " 50 "	
ექვსი " 1 მან.	
ერთი წლით 2 "	

№ 9—10. რეზიდას-ის საქ. ცენტრ. კომიტეტის ყოველთვიური ორგანო, აგვისტო—სექტემბერი 1926 წ.

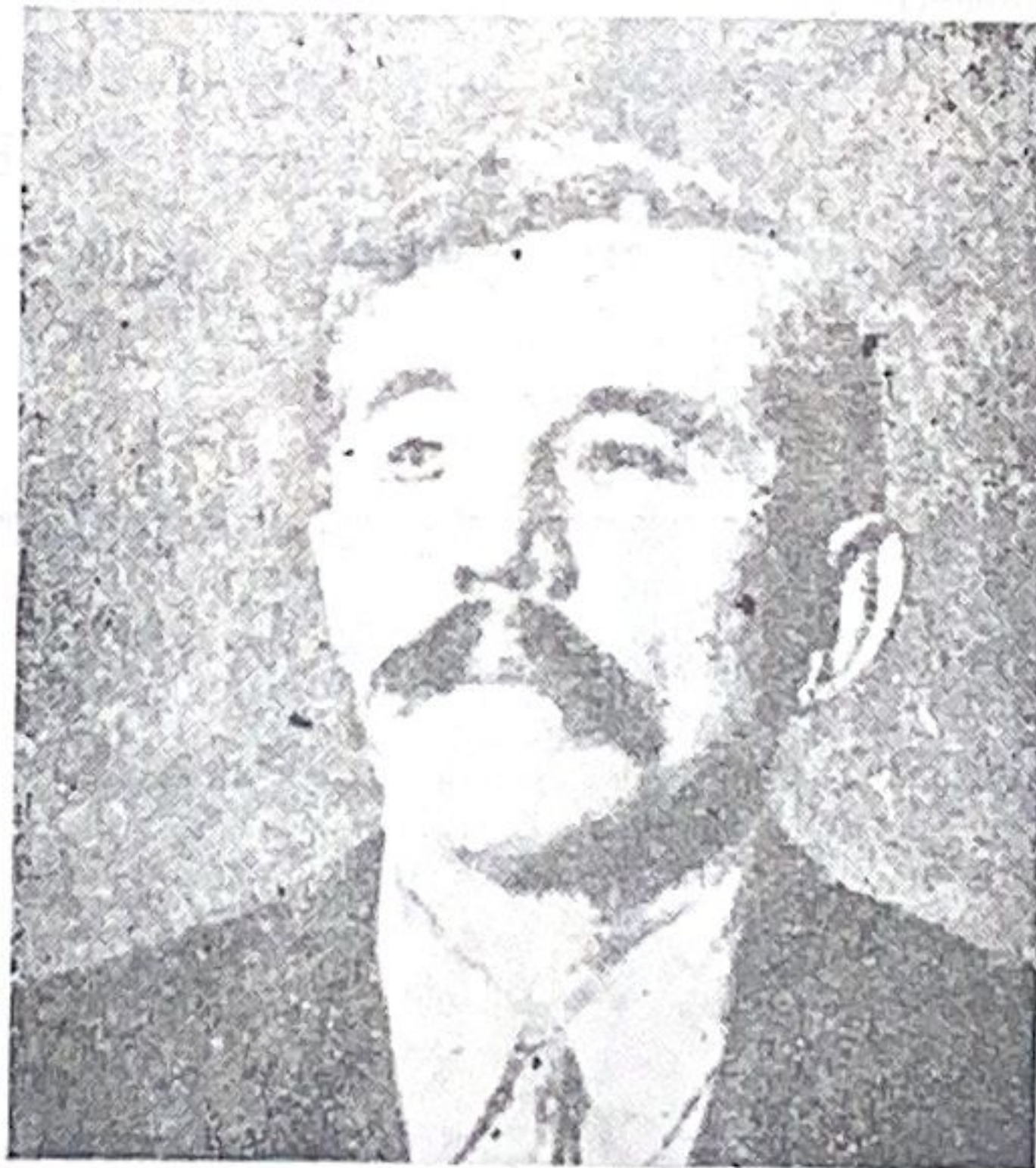
თეთრი ტერორი პოლონეთში

ამჟამად მთელი ქვეყნის მუშებისა და გლეხების ყურადღებას იპყრობს ის ამბები, რომელიც ხდება თავად-აზნაურულ პოლონეთში. ამას წინეთ პოლონეთის ბურჟუაზიამ ქურდულად, ლაჩრულად დახვრიტა პოლონეთის მუშათა კლასის ორი საუკეთესო ხელმძღვანელი—ბაგინსკი და ვეჩერკევიჩი. პოლონეთის მემამულეების აღვირ-ახსნილობა ამით არ დასრულებულა. ისინი რამოდენიმე თვეა ასამართლებენ ამხ. ლანცუცკის. მათ საზიზღრობას მოემატა კიდევ ერთი ახალი საზიზღრობა: უდანაშაულოდ დახვრიტეს რევოლუციონისტების მებრძოლი სამი ამხანაგი: გიბნერო, კნიევსკი და რუტკოვსკი.

პოლონეთში თეთრი ტერორის გაძლიერება ეყრდნობა საერთაშორისო რეაქციას. მთელს ევროპაში მეფობს ბურჟუაზიული ტერორი, რევოლუციონური მუშების სასტიკი დევნა და წამება. ბურჟუაზიის ციხეები სავსეა ტუსაღებით — პოლიტიკურ დამნაშავეებით. კაპიტალიზმის დროებითმა განმტკიცებამ ერთის მხრივ და მენშევიკური პარტიის გამცემლობითმა მეშაობამ მეორეს მხრივ საშუალება მისცა ბურჟუაზიას გაეძლიერებია თავდასხმა მუშათა კლასზე, განსაკუთრებით კი—მუშათა კლასის მოწინავე ელემენტებზე.

პოლონეთის თავად აზნაურულ ხელისუფლების ვერაგობაც ერთ-ერთი მომენტი საერთაშორისო ბურჟუაზიის ვერაგობისა „პანების“ მთავრობა ხერხემალ გამაგრებულია, მას ძალ-ღონეს უორკეცებს ის გარემოება რომ მთელს ევროპაში რეაქცია გამარჯვებულია. დღევანდელ პოლონეთის ხელისუფლების საქციელი შეუძლებელია მარტო პოლონეთის „გულადობით“ და „გამბედაობით“ აიხსნას.

პოლონეთში რევოლუციონერების დევნას იქვე განსაკუთრებული საფუძველი. პოლონეთი მოსაზღვრეა საბჭოთა კავშირის, ე. ი. ისეთ სახელმწიფოს, რომელიც ძლიერია ეკონომიურად, პოლიტიკურად, მორალურად და რომლისკენაა მიმართული პოლონეთის მუშათა კლასის და ღარიბ გლეხობის იმედი.

ამხ. კაშენი

(საფრანგეთის კომუნისტი. 6 თვე ციხე მიუსაჯეს მაროკოში საფრანგეთის მიერ დაწყებულ ომის საწინააღმდეგო პროპაგანდისათვის)

როგორც მოსაზღვრე სახელმწიფო, პოლონეთი უშუალოდ დგას, წითელი საფრთხის წინაშე. „პანების“ მთავრობა გრძნობს ამ საფრთხეს. იგი სცდილობს საბჭოთა კავშირისა და პოლონეთის შორის ჩინურ კედლების ამართვას. ამ „კედლების“ შედეგი უნდა იქნეს პოლონეთის მუშათა კლასის ჩამოშორება, განცალკავება საბჭოთა კავშირის მუშათა კლასისაგან. მაგრამ პოლონეთის ბურჟუაზია ვერ აღწევს ამ მიზანს. იმდენად, რამდენად პოლონეთის ბურჟუაზია უპირისპირდება საბჭოთა კავშირის მუშურ-გლეხურ ხელისუფლებას, — პოლონეთის პროლეტარიატისა და გლეხობის თანაგრძნობა საბჭოთა კმეშირისადმი დღითიდღე ძლიერდება, ვითარდება.

ახალი მკვლელობა, ახალი ტერორი სწორედ ამიტომ ხდება პოლონეთში თითქმის ყოველდღე რეაქცია იმიტომ ვითარდება, რომ ძლიერდება რევოლუციონური მოძრაობა. პოლონეთის მუშათა კლასს დასპირდება დიდი მუშაობა, რათა რეაქციის სუსტი რევოლუციონურ ბრძოლის ცეცხლში ჩაიფერფლოს.

მუშათა კლასი პოლონეთში არაა განმარტოებული ბრძოლის ველზე. საბჭოთა კავშირის მუშები და გლეხები დიდის ინტერესით ადევნებენ თვალყურს იმ ამბებს, რომლებიც ხდება ბურჟუაზიულ პოლონეთში. კომინტერმა, რეზიდას-ის აღმასკომმა და პროფინტერმა მო.

წოდებებით მიმართეს მთელი ქვეყნის პროლეტარიატს. ჩვენ გვწამს, რომ ეს მოწოდება, პოლონეთის მუშათა კლასის კენესა რეალურ გამოძახილს იპოვის მთელი ქვეყნის მშრომელთა წრეებში.

რეზიდას-ის წევრთა მოვალეობაა თავიანთი წვლილი გაიღონ პოლონეთის მებრძოლ პროლეტარიატის სასარგებლოდ. ჩვენი მოვალეობაა სასტიკი პროტესტით უპასუხოთ პოლონეთის ბურჟუაზიის მორიგ ვერაგობას, ავამოქმედოთ მშრომელთა საზოგადოებრივი აზრი თეთრი ტერორის წინააღმდეგ. საქართველოს მუშები და გლეხები გულისწყრომით შეხვდებიან პოლონეთის ბურჟუაზიის სისადაგლეს...

634.

პრესა

რემედას-ი და წითელი არმია.

ჟურნალ „Путь Мира“-ს მე 14 ნომერში მოთავსებულია რემედას-ის საბჭოთა კავშირის ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარის, ამხ. ლეპეშინსკის წერილი. ავტორი არკვევს საინტერესო საკითხს: „რემედას-ი და წითელი არმია“.

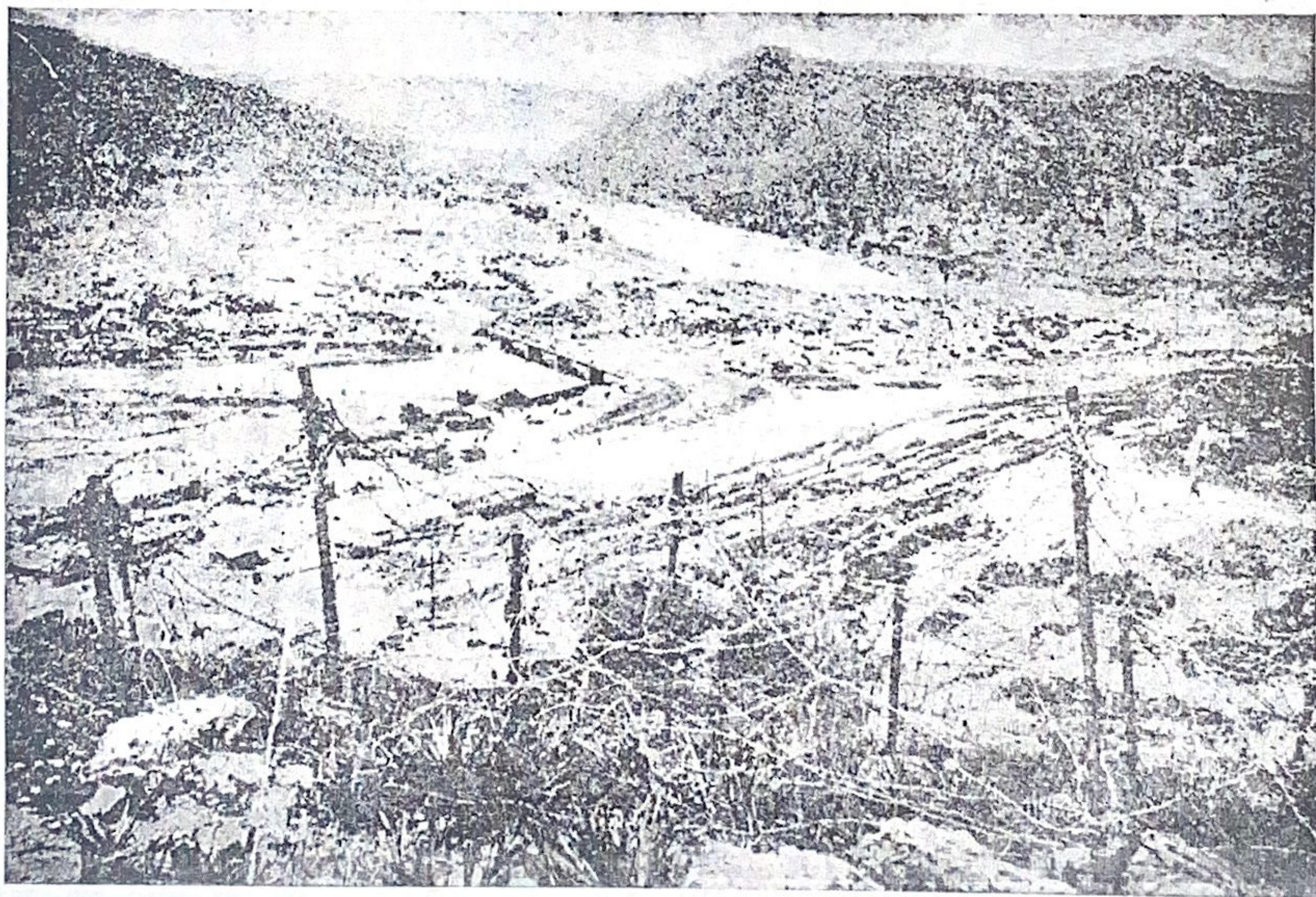
საბჭოთა კავშირში რემედას-ის ორგანიზაციაში დაახლოებით 5 მილიონი კაცი ითვლება. ამ რიცხვში უდიდესი ნაწილი უჭირავთ მუშებსა და გლეხებს, შემდეგ—საბჭოთა მოსამსახურეებს. რაც შეეხება წითელ არმიას, იგი ნაკლებათაა ჩაბმული რემედას-ის მუშაობაში. „რემედას-ის რიგებში საბჭოთა კავშირში ამ ეამად ირიცხება 250 ათასი წითელ არმიელი, — ამბობს ამხ. ლეპეშინსკი. რასაკვირველია, 250 ათას წითელ არმიელის მუშაობა რემედას-ის ორგანიზაციებში უმნიშვნელო საქმე როდია. მაგრამ ამ რიცხვში შეჩერება შეუძლებელია. ჩვენი ამოცანაა წითელი არმია, როგორც მთავარი ძალა საერთაშორისო რევოლუციის, მთლიანად იყოს ჩაბმული რემედას-ის უდიდეს მუშაობაში. ამხ. ლეპეშინსკი სამართლიანად აყენებს კითხვას:

„შეიძლება თუშარა ჩვენს მუშას და გლეხს, რო-

მლებიც დიდი ხალისით ეწერებიან რემედას-ში, რომლებიც სდგანან დაზვასთან და მუშაობენ ლითონზე, ზურგი აქციონ რემედას-ს, როგორც კი წითელ არმიელის ტანსაცმელში გამოეწყობიან?“

ავტორი ამ კითხვაზე გადაჭრით უპასუხებს: „რასაკვირველია, არა. ეს არ შეფერება რევოლუციის მთავარ დამცველს.“

საკითხი წითელ არმიის მონაწილეობის შესახებ განსაკუთრებით მწვავეთ სდგას ჩვენში, საქართველოში. ამ საკითხის მოწესრიგებას აქვს უდიდესი მნიშვნელობა, რადგან წითელ არმიელების ჩაბმით რემედას-ის ორგანიზაციებში ჩვენ ვზრდით და ვსწრთნით წითელ არმიელებს პოლიტიკურად, მორალურად, ვანვითარებთ მასში საერთაშორისო სოლიდარობის აზრს. წითელი არმია საერთაშორისო რევოლუციის შეიარაღებული ძალაა. რემედას ი საერთაშორისო რევოლუციისათვის მებრძოლთა დამხმარე ორგანიზაციაა. ცხადია, წითელი არმია და რემედას-ი თავისი მიზნებით და დანიშნულებით სისხლით და ხორციით, ორგანიულადაა ერთმანეთთან დაკავშირებული, საჭიროა მუშაობის გაძლიერება წითელ ლაშქარში. ამ საკითხს განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიაქციოს რემედას-ის ორგანიზაციებმა.

ოში მაროკოში. რაიონი, სადაც ოპარაციებს აწარმოებს პოლკოვნიკი ფრენდებერგის სამხედრო ჯგუფი. რაიონი გარშემორტყმულია ეკლიანი მავთულით.

არჩილ რუხაძე.

წმინდა მსხვერპლების წინაშე

ა/წ 11—სექტემბერს (29—აგვისტოს ძველი სტილით) სრულდება ოცი წელი მას შემდეგ, რაც მეფის მთავრობამ ქალაქის ყოფილ მმართველობის დარბაზში ამოქოლიტა თბილისის მუშების ერთი ნაწილი.

1905-წელს, 29-აგვისტოს (ძველი სტილით)—თბილისის ქალაქის თვით-მართველობის დარბაზში შეიკრიბა რამდონიმე მოწინავე მუშა.

დღის წესრიგში იდგა საკითხი სომეხ-თათართა შეტაკებების შესახებ, რასაც მაშინ აწყობდა მეფის მთავრობა.

ეს იყო ის დრო, როცა რევოლუციის გაზაფხულის ლამაზი სხივები გადაკვროდა მთელ მხარეს და მშრომელი ხალხი გულისძგერით მოელოდა მტრავალი მეფის მთავრობის დამხობას.

მეფის მთავრობასაც არ ეძინა.

იაპონიასთან ომში დამარცხების შემდეგ, ის ეძებდა ახალ საშვალეებს, რომ ხალხის ყურადღება მოეცილებია რევოლუციისგან.

და აი მეფის აგენტები ანთხევენ შხამს, რომ ერთი ერი გადაკიდონ მეორეს.

აწყობენ შეთქმულებებს, ქმნიან მთელ ორგანიზაციებს სომეხ-თათართა შეტაკების მოსაწყობათ, ზოგან მიზანსაც მიაღწიეს. ბაქოში, თბილისში და ბევრ სხვა ადგილებში უკვე ეწყობა საზიზღარი მოვლენა.

შეუგნებელი ნაწილი ერთი ერისა ესევა მეორე ერს და ანადგურებენ ერთმანეთს.

სისხლის ტბა დგება ქეჩებში...

საზარელ სურათს წარმოადგენენ სომხებისა და თათრების უბნები...

იღვრება უდანაშაულო სისხლი...

მეფის მთავრობა, ჯალათები ხითხითებენ, მათ სიხარულს არ აქვს საზღვარი:

— ხალხს დავავიწყეთ რევოლუცია... ისინი ერთმანეთს ელეტენ...

მუშათა კლასმა ალლო აულო ამ პროვოკაციას...

ის არ ეგება ანკისზე...

და გამოდის შემრიგებლის როლში...

იმართება ყველგან კრებები, თათბირები... იღებენ ზომებს, რომ ეს ორი, ერთმანეთზე გადაკიდებული ერის შეუგნებელი ნაწილი შეარიგონ, შეაგნებინონ მათ, რომ მშრომელი ხალხი, სულ ერთია რომელ ერსაც არ უნდა ეკუთვნოდეს ის, ერთი ინტერესით არის გამსჭვალული, ერთი მიზნით უნდა იყოს შეკავშირებული და ერთ გზაზე ხელი-ხელ ჩაკიდული უნდა მიდიოდეს.

მარცხდება თვითმპყრობლების პოლიტიკა...

ხალხმა გაიგო მათი პროვოკაცია...

ერთიმეორის წინააღმდეგ მტრულათ დარბაზში ერების შეუგნებელი ნაწილები უკვე რიგდებიან...

მტრედს მოაქვს ზეთისხილის ტოტი—ნიშანი მშვიდობიანობისა...

ეს არ მოსწონს მეფის ჯალათებს...

მათი გეგმების ჩაფუშვა შეუძლებელია...

და ისინიც მიმართავენ უარეს ხერხს...

უშენენ ტყვიას უიარაღო ხალხს...

საზარელი სურათი იყო იმ დროს თვითმმართველობის დარბაზში. შეკრებილ მუშებს ალყა შემოარტყეს ყაზახებმა...

და გაუფრთხილებლად ტყვიის წვიმით გაუმასპინძლდნენ მათ, ვინც არიგებდა ორ მოსიხლე ერს, ვინც უხელდა თვალს ეროვნული ანტაგონიზმით შეპყრობილსა და შეუგნებელ მასსას.

აბდ-ელ-ქერიმი
(რიფების ბელადი)

მთელი ლამის განმავლობაში დროგებით გადაქონდათ გვამები საავადმყოფოში...

რამოდენიმე ასეულ ოჯახში ატირდა მწარე ცრემლებით ცოლი, დედა, ბავშვები დალუპულთა...

პროტესტის ხმა, ვით მგზნებარე ცეოხლი, მოედო მთელ ქვეყანას...

და დაინთო შურის ძიების კოცონი მეფის მთავრობისგან განამწარებ ქვეყანაზე.

სამგლოვიარო და საპროტესტო მიტინგებზე

ფიცს სდებენ, რომ სამაგიეროს გადაუხდიან ჯალათებს...

და ეს ფიცი შეასრულა მუშათა კლასმა...

ის გამოვიდა 1905 წელს ბრძოლის ველზე..

მაგრამ დამარცხდა... და შეიწირა ამ ბრძოლას აუარებელი მსხვერპლი... მაგრამ მუშათა კლასს სჯეროდა, რომ დროებითი იყო ეს დამარცხება...

სისხლით მორწყული გზებით, ჯოჯახეთური ტანჯვით მიიტანა მუშათა კლასმა გამარჯვების დროშა რევოლუციის კვარცხლბეკზე.

და დედამიწის ერთ მეექვსედზე დაამყარა თავისი ხელის უფლება...

მაგრამ ეს გამარჯვება არაა საკმარისი...

სხვა ქვეყნებში ჯერ კიდევ იღვრება მუშათა კლასის სისხლი...

აქ რევოლუციის ცხოველ-მყოფელი მზე ჯერ კიდევ მთებს იჭით არის...

და მუშათა კლასს უხდება საშინელი ბრძოლა თავის გამარჯვებისათვის.—

პოლონეთში, ბულგარეთში, საფრანგეთში, გე-

რმანეთში მძვინვარებს საშინელი რეაქცია, იღვრება მუშათა კლასის სისხლი, ტყვიის წვიმის ქვეშ ეცემა აუარებელი მსხვერპლი, ციხე-კატორღები კი სავსეა მებრძოლებით, საშინელი ინკვიზიციის ქვეშ ლევენ სულს მუშათა კლასის საუკეთესო წარმომადგენლები...

მაგრამ დასახული მიზნისკენ მიდიან შეურყეველი რიგები...

და ახლოა ის წამი, როცა იქაც გაიმარჯვებს ამ საშინელ ბრძოლის ცეცხლში მუშათა კლასი ისე, როგორც ჩვენში...

თითოეული მსხვერპლა, სისხლის თითოეული წვეთი,—ეს ახალი ფიცია, დადებული წმინდა მსხვერპლების წინაშე, რომ მათ გზას მეტი ენერგიით განაგრძობენ მათი ბრძოლის მეგობრები, ამხანაგები...

Чем ночь темнее, тем ярче горят звезды...

მოვიხადოთ ქუდები, წმიდა მსხვერპლების წინაშე და ერთხელ კიდევ დავსდეთ ფიცი, რომ ყოველი ახალი მსხვერპლი აკეთებს, აფოლადებს ჩვენში ბრძოლის სურვილს, საერთაშორისო მუშათა კლასის იდეალებისათვის თავდადებას.

3. ლუარსამიძე.

ახალგაზრდათა საერთაშორისო დღე და რეპელას-ი

დამონებული აღმოსავლეთის მშრომელი მასსა გადამწყვეტ ბრძოლას აწარმოებს მსოფლიო მწაგვრელების წინააღმდეგ; ჩინეთი, მაროკო, ეგვიპტე, ინდოეთი—იმპერიალიზმის საყვლელ მასალადაა გადაქცეული.

თანამედროვე ბურჟუაზიული ქვეყნის დამახასიათებელი ფაქტები: დახვრეტა, სახობელა, კოცო-

მაროკო. აჯანყებული რიფების ცხენოსანი რაზმი

ნი—ლინჩის კანონი, კატორღა, პროვოკაცია.—დაჩაგრულ მასების რევოლუციონური განწყობილებათა დონეს უფრო აღიდებს, აფართოვებს; ამის მაგალითი—ჩინეთია. დღეს მთელი ქვეყნის ახალგაზრდობა უცხადებს დასავლეთ ევროპის რე-

ვოლუციონერებს და აღმოსავ. ეროვნულ მოძრაობის ხელმძღვანელებს ძმურ დახმარებას. კოლონიების და აღმოსავლეთის მშრომელთ მიემართავენ ამხ. გ. ლენინის სიტყვებით: „აღმოსავლეთის და კოლონიების მუშები, გლეხები და ახალგაზრდობა, ბოლომდე იბრძოლეთ თქვენი ეროვნული თავისუფლებისათვის, იმპერიალიზმის დასამხობად: თქვენს მძიმე ბრძოლაში ჩვენ მუდამ თქვენთან ვართ“.

მე-II ინტერნაციონალის სოციალ-პროვოკატორებიც გამოიყვანენ ახალგაზრდობას: „დე, ნუღარ იქნება ომები“.ს ლოზუნგის ქვეშ, მაგრამ იმავე დროს აგზავნიან თავიანთ ემისიებს ყველგან ს.ს.რ.კ. წინააღმდეგ აგიტაციის საწარმოებლად, მოუწოდებენ ბლოკადა-ომებისაკენ.

მენშევიკური ახალგაზრდობა საბჭოთა კავშირთან კაპიტალიზმის ბრძოლას, ომად არ სთვლის და ცხადია მას ამ დღეს „საპროტესტო“ არაფელი ექნება.

გავაბათ კავშირი და დავეხმართ დასავლეთისა და აღმოსავლეთის ტანჯულ ძმებს!—აი ჩვენი ლოზუნგები ახალგაზრდათა დღისათვის.

როგორც ვხედავთ მე-XI საერ. დღეს განსაკუთრებული ყურადღება საერთაშორისო რევ. ახალგაზრდობასთან კავშირსა და ტანჯულ ძმების დახმარებას ეხება.

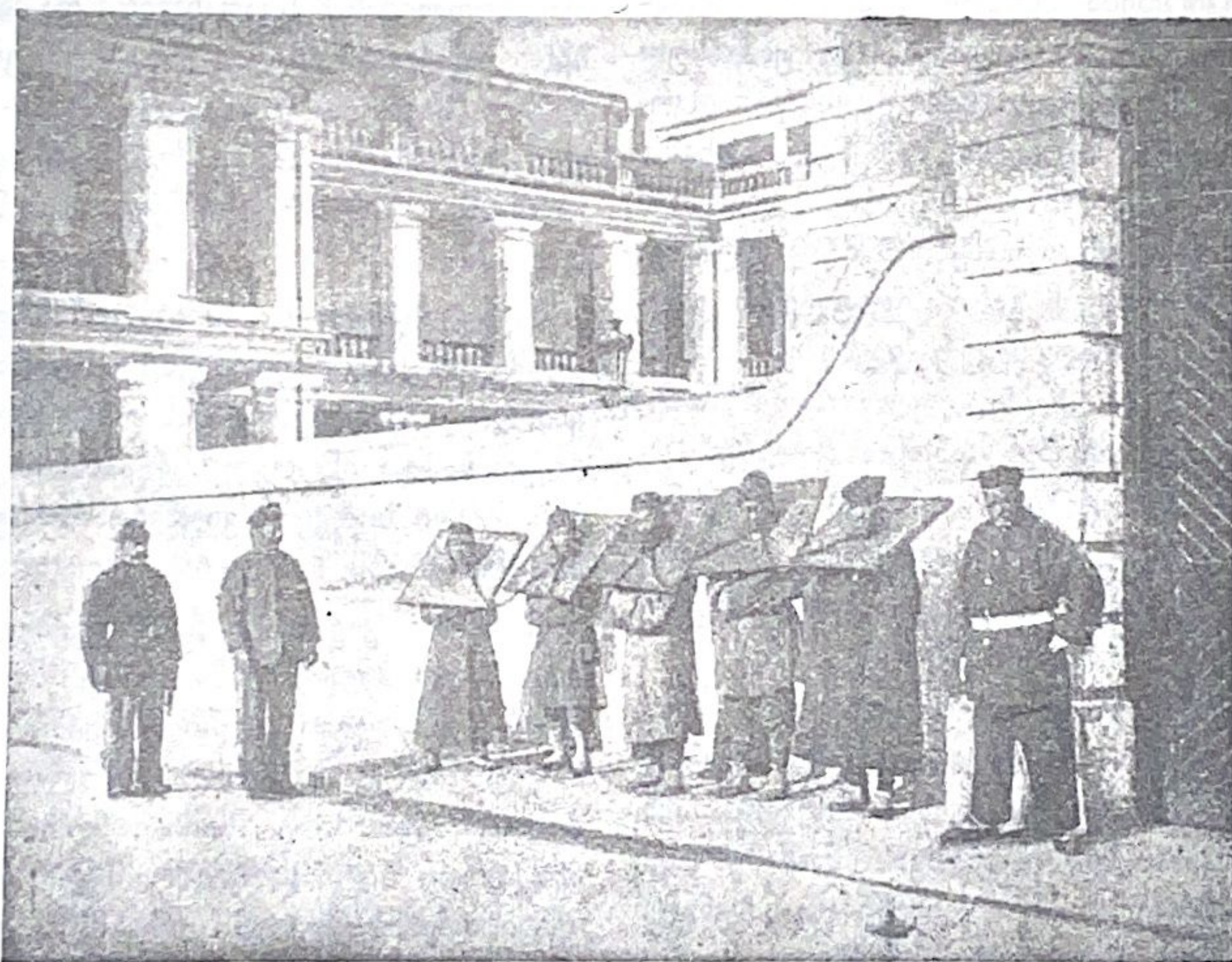
ეს პრაქტიკული ნაბიჯი აახლოებს აქამდის რამოდენიმედ გათიშულს რევ. ორგანიზაციებს: კომკავშირს და რემედას ს. რემედას-ი პოლიტიკური სკოლაა, რომელსაც შეუძლიან აღზარდოს მილიონიანი ახალგაზრდობა, გაარკვიოს პროლეტარულ სინამდვილები სოციალისტურ რევოლუციის დაბრკოლებებში და პერსპექტივებში მთელს მსოფლიოზე.

უნდა აღვნიშნოთ, რომ კერძოდ საქართველოში არ არსებობს მჭიდრო და პრაქტიკული კავშირი ა. ლ. კ. კავშირისა და რემედას შორის, რაც დიდ ნაკლად უნდა ჩაითვალოს; რასაკვირველია ამ მოვლენას თავისი გასამართლებელი მიზეზი ჰქონდა აქამდე. უფრო კი ეს აიხსნება კომკავშირის ფართე მასების მიერ რემედას-ის დანიშნულება—ამოცანების შეუგნებლობაში.

კომკავშირის ფართე მასა, რემედას-ს უყუ-

აღმოჩენა.—ეს ლოზუნგი კი კომკავშირს აახლოვებს რემედას-თან. ასე, რომ აქამდე მათ შორის დაუკავშირებლობას ბოლო უნდა მოეღოს. თუ ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღე მსოფლიო მშრომელ ახალგაზრდობის შეკავშირების დღეა, რემედას-ი კი ის ორგანიზაციაა, რომელიც პრაქტიკულად ანხორციელებს ამ შეკავშირებას.

ბევრი რევოლუციონერი ახალგაზრდა დაეცა უთანასწორო ბრძოლაში. საკმარისია მოვიგონოთ ამხ. ტომპი, ენგელი, ძმები ვაკმახები, ოტტო კორვინი, ბოტვინი; გერმანიის თეთრი იუსტიციის ციხეებში 2.000 რევოლ. ახალგაზრდა და მწყვდეული, რომელთაც სიკვდილით დასჯა მოელოდა; ანალოგიურ მოვლენებს აქვს აგრეთვე ადგილი ყველგან, ამიტომ უნდა შევიგნოთ, რომ რემედას-ის დახმარებით ვეზმარებით საერთაშორისო პროლეტარულ ახალგაზრ-

შანშაი. ჩინეთის გლეხობა საფრანგეთის პოლიციის მუხრუჭში.

რემდა, როგორც „კრუეკოვშინის“ ერთ-ერთ ფორმას და თუ მაინც და მაინც რაიმე დამოკიდებულება არსებობდა ხსენებულ ორგანიზაციათა შორის, ეს მხოლოდ ოფიციალური ხასიათისა იყო. ამ არანორმალურ მოვლენას ბოლო უნდა მოეღოს, ვინაიდან რემედას-ი ფილანტროპიული საზოგადოება კი არაა, არამედ, „საერთაშორისო პროლეტარულ მოძრაობის ერთ-ერთი რგოლია და პრაქტიკულ ლენინიზმის ნაწილი“ (გ. ზინოვიევი).

ახალგაზრდობის მე-XI საერთაშორისო დღეს ლოზუნგად ვისვრით—რეალურად კავშირის განმტკიცება დასავლეთის და აღმოსავლეთის რევოლუციონურ ძმებთან და მათთვის ნივთიერი დახმარების

დობას ბურჟუაზიის თეთრ ტერორთან ბრძოლაში.

რემედას-ი, რევ. ორგანიზაცია, რომლის დანიშნულებაში შედის: რევოლუციისათვის მეზრძოლთა დახმარება აღმოუჩინოს (ნივთიერი და ზნეობრივი) ახალგაზრდა იქნება ის თუ მოზრდილი. დეე, ახალგაზრდათა საერთაშორისო დღე იყოს კომკავშირის და რემედას-ის პრაქტიკულ დაახლოვების და თანამშრომლობის დაწყების დღე. ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღეს კი სხვა პრაქტიკულ ლოზუნგთა შორის შეგვაქვს: კომკავშირისა და რემედას-ის მჭიდრო დაახლოება. ყოველი კომკავშირელი რემედას-ის წევრი ნდა უიყოს და მისი აქტიური მომკმედი ძალა.

„არც ერთი კომკავშირელი რემედას-ის გარეშე“.

3. წულეისკირი.

რეაქციის გაპლირება და ჩვენი ამოცანები

ევროპის კაპიტალისტურ სახელმწიფოებში მძვინვარებს შავი რეაქცია. კაპიტალიზმის დროებითმა სტაბილიზაციამ ფრთები შეასხა ბურჟუაზიის ყაჩაღებს. ისინი ზეიმს იხდიან მუშათა კლასის რევოლუციონურ რიგების განადგურებით. დღითიდღე უფრო ძლიერად გაჰკვირან და ქვეყანას აყრუებენ კაპიტალიზმის აუცილებლობით. მსოფლიო ბურჟუა-კაპიტალისტების ბელადები, თუ კი საერთაშორისო ომამდე ითმენდნენ სოციალისტებს და ველარ ბედავდნენ მათთან აშკარა ბრძოლის წარმოებას დღეს ისინი სულ სხვა გვარ პოლიტიკას აწარმოებენ. ისინი დღეს აშკარად ამჩნევენ თუ როგორ იზრდება და მტკიცდება მსოფლიო პროლეტარიატის მეზობლი რიგები, რომელიც უკვე ჟამგასულ ბურჟუაზიულ რეჟიმს უქადის საბოლოო განადგურებას. კაპიტალისტები აშკარად ახდენენ თავიანთ ცოცხალი ძალების მობილიზაციას, ისინი ლაშობენ ერთხელ კიდევ მიიტანონ იერიშები მუშათა კლასზე, რომელიც მოითხოვს თავის განთავისუფლებას კაპიტალის უღლიდან. კაპიტალისტურ ქვეყნების „დემოკრატიულ სამოთხეებში“, მუშათა კლასისათვის თავდადებულ გმირებს აცხადებენ კანონის გარეშე.

საერთაშორისო ბურჟუაზიამ და 2-ე ინტერნაციონალის მიმდევრებმა უკვე დიდი ხანია, რაც დაამტკიცეს, რომ მათ საერთო არაფერი აქვთ მუშათა კლასის რევოლუციონურ მასებთან.

მაგალითისათვის საკმარისია გავიხსენოთ ახლო წარსულში ბულგარეთში მომხდარი ამბები. ბურჟუაზიულმა იუსტიციამ და თეთრმა ტერორმა ამხ. კოევსა, ფრიდმანისა და ზაგორსკის მოწამებრივი სიკვდილი, დაამტკიცეს, რომ ისინი უკანასკნელი სისხლის წვეთებამდე არ ინდობენ მუშათა კლასის ინტერესებისათვის მეზობლთ. ბურჟუაზიისა და მისი ერთგული დარაჯის თეთრი ტერორის აღვიარ ახსენლობას საზღვარი არა აქვს. ევროპის სინამდვილეში ყოველ დღე ხდება მეტად ამაღელვებული ამბები. კაპიტალისტურ ქვეყნების ციხეები სავსეა რევოლუციისათვის მეზობლთა მასებით. კაპიტალის

სისხლიანი აგენტები აღარ ინდობენ არამც თუ რევოლუციონერებს არამედ მათ ოჯახებსაც, ქალებს მოხუცებს ჩვილ ბავშვებს. იმ დროს, როდესაც ყოველ გზა-ჯვარედინზე ბურჟუაზიის დამქაშები გაჰკვირან მოსკოვის „წითელ ტერორზე“, თითონ თავიანთ ქვეყნების ქვეშევრდომთა (მუშათა კლასის და გლეხობის) ბედი-იღბალს ათამაშებს სისხლიანი თეთრი იუსტიცია და რეაქციონერთა ველური ხროვა.

ბულგარეთი ყოველ დღე ჰკარგავს მუშათა კლასის ინტერესებისათვის მეზობლ გმირებს. ბულგარეთის მშრომელი გლეხობა გმანავს. ის ითხოვს განთავისუფლებას. მას ცეცხლითა და მახვალთ უპასუხებენ. რეაქციონურ ცანკოვის მთავრობა აგრძელებს თავის „საგმირო საქმეებს“, ის არ ერიდება არავითარ საშუალებას, რათა მიწასთან გაასწოროს ბულგარეთის რევოლუციონურ - გამანთავისუფლებელი მოძრაობა.

ასევე იქცევიან სხვა დანარჩენ ბურჟუაზიულ ქვეყნების კაპიტალისტები. საფრანგეთი იარაღით ებრძვის დამონაგებულ მასებს. ინგლისი ანადგურებს ჩინეთისა და ინდოეთის რევოლუციონურ მოძრაობას. ერთი სიტყვით გაუმაძღარი ბურჟუაზია ყველგან პატარა ერებს.

ს. ს. რ. კავშირის გამარჯვებული პროლეტარიატი ვალდებულია ყურადღება მიაქციოს და ძმური დახმარების ხელი გაუწოდოს მათ, ამ უდიდეს ისტორიულ საქმეს აკეთებს რევოლუციისათვის მეზობლთა დახმარე საერთაშორისო ორგანიზაცია. არც ერთი პატიოსანი მშრომელი, გლეხი, თუ მუშა არ უნდა რჩებოდეს ჩვენი ორგანიზაციის გარეშე. ახალგაზრდობა, რომელიც დღემდის თითქოს განზე იდგა, უნდა გახდეს აქტიური და მამაძრავებელი ძალა ჩვენი ორგანიზაციისა.

ასეთია ჩვენი მორიგი ამოცანა. მის გადასაწყვეტად უნდა მოვიხმაროთ ყოველგვარი ღონისძიება.

ბ. ქუჩიშვილი.

დაქონებულ ხალხებს

სალამი თქვენდა,
 უთვალავნო,
 სალამი ყველას,
 ვინც კი სიცილით
 იტანთ ციხეს
 და საღრრობელას,—
 სალამი ყველას,
 გულმხურვალე
 სალამი ყველას,
 წითელ ქვეყნების
 მოძმეთაგან
 მიიღებთ შევლას,
 შევლას ყოველგვარს,—
 იარაღით მზათავართ
 ყველა!
 ხალხნო, ტანჯულნო,
 თქვენს ლამაზ ქვეყნებს,
 მთელ თქვენს ქვეყნებს,
 თქვენს სიმდიდრეს
 და თქვენს საუნჯეს
 ევროპის ხარბი მგლების ხროვა
 შემოჰსევია;
 გელეტენ, გძარცვავენ,
 მაგრამ მაინც ვერ დაგამუნჯეს,
 რადგან აშლილ ხალხს,
 მრისხანე ხალხს ასე სჩვევია!
 მემამბოხენო! თქვენი ბრძოლა,
 ბრძოლა გმირული
 ჰქმნიან ლეგენდებს
 საარაკოს და სასახელოს;
 თქვენი შეტევა მედგარი და
 თავგანწირული,—
 გვწამს გაიმარჯვებს
 მტერთა ზედა!—
 გაიტანს ლელოს!
 მაშ, წინ! უშიშრად!
 ყველა ქვეყნის ძმებო, მონებო;

ცეცხლის აღმურში
 გამოვლილნო, მილიონებო!
 წინ! არ გაუშვათ დროშასა
 და იარაღს ხელი,—
 ვიდრე არ მოსპოთ
 „ქულტურული“
 თქვენი მძარცველი!
 წინ! ვინც უკუ დგეს,
 ვინც ბრძოლისაგან აილოს ხელი—
 წყევლით და ზიზლით
 გავიხსენოთ მისი სახელი!
 წინ! თუმცა ომი
 მძაფრი არის და საშინელი;
 თუმცა ჩვენის ძვლებით
 მოიკირწყლა
 ცხოვრების ველი,—
 მაგრამ ტირანებს
 გაეთხრებათ
 საფლავი ბნელი
 და მზის სხივებში
 იფრიალებს
 დროშა წითელი,
 დროშა ტყვიებით
 დაცხრილული,
 როგორც ფრინველი,
 რომელსაც სისხლით
 ეწერება:
 მშვიდობა ხალხებს.
 თავისუფლება
 ყველა ქვეყნებს
 და ყველა ტომებს!
 დიდება ყველა
 წითელ ვეფხვებს
 და წითელ ლომებს,
 ვინც რომ ემსხვერპლნენ
 მტერთა მიერ
 ატეხილ ომებს!

ს. ერთაწინდელი.

ნილოსის პირად

(ეგვიპტის სურათები)

I

მზე შაქრისთავებივით აწილულ პირამიდებს გადაესვენა და საიდუმლოებით აღსავსე სფინქსს უთხრა მშვიდობა, ალექსანდრიით ქაირის შარაგზაზე მიმავალმა აბდელმა, რომ შეისვენა ნილოსის პირად, პალმების ჩრდილ ქვეშ...

სალამო აიტუზა...

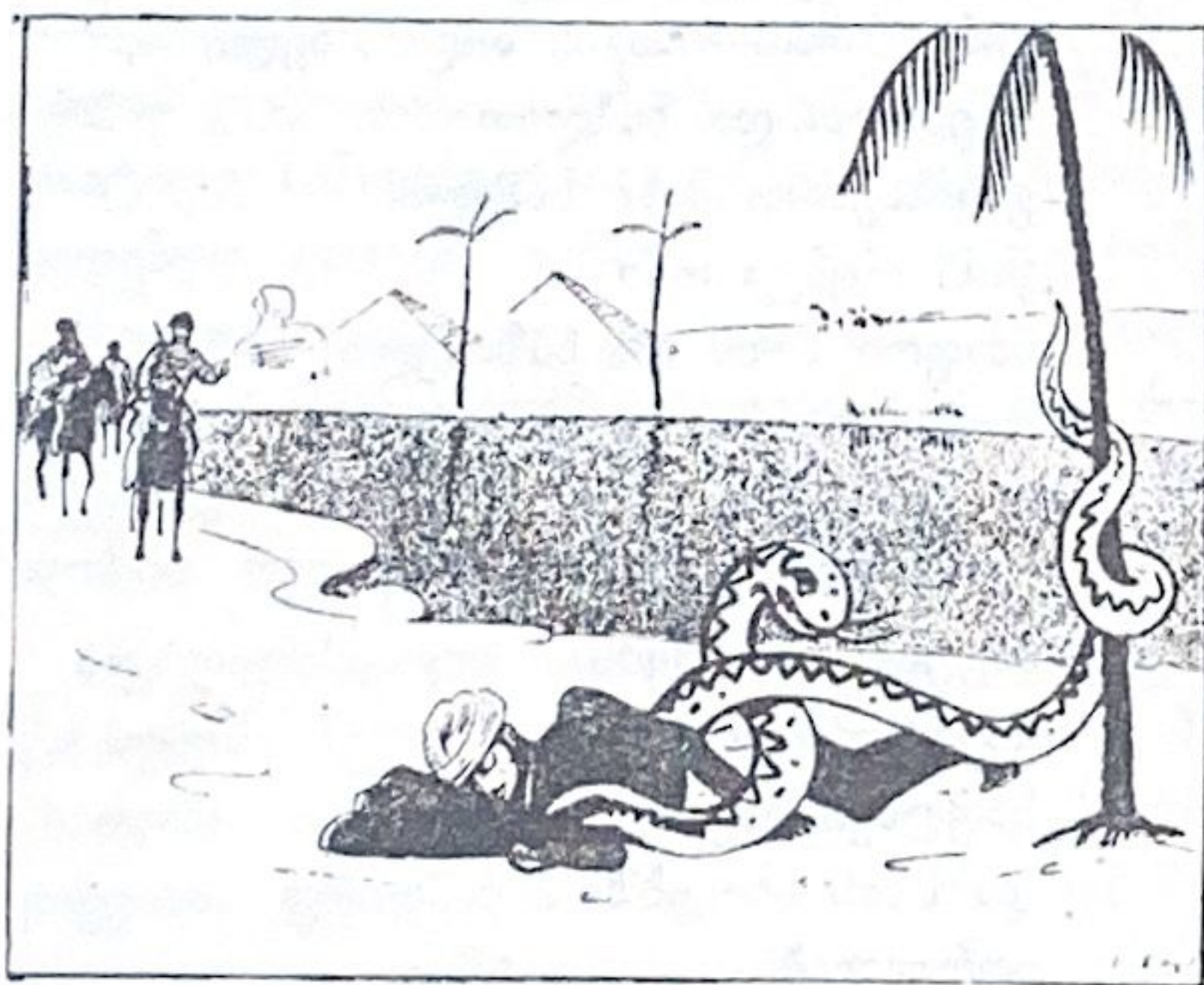
სამხრეთის მარად მცინარი ფირუზი ცა პირს იბანდა ნილოსის აუზში...

აბდელის გონების თვალწინ აღიმართა ეგვიპტის წარსული დიდება...

კინო-ლენტასავით მიჰქროდნენ მშვენიერ ლენდებში ავარაყებული ლამაზი სილუეტები...

ბინდმა ზარს ჩამოჰკრა...

უნისლო ცხელ მიდამოებს მთვარის დისკოს აკრულობდა ყბამოღრეცით გადმოოდგა და, პალმის ქოლ-

აბდელს გველი ეხვევა, მას ადას მკლავები ჰგონია

გისმაგვარი ჩრდილები ნელა მდნენ, უთვალავ დროთა მემატთანე, ნილოსის ლურჯ ტალღათა ამარმამებულ ზვირთებზე გაწვა...

აბდელი სამშობლოს დაკარგულ საუნჯეზე დაისუდრა...

ეგვიპტის საუკუნეთა აკვლეობა...

თავისუფლების აღანდვა...

ფარაონების აკლდამები...

სარკოფაგები...

მუმები...

კულტურა...

მეცნიერების აკვანი...

ჯერაც აღმოუცნობ ისტორიათა გადათვლა მძივურ, კრიალოსანზე...

შეშლილი ძიება...

ეხლა?..

მონობა...

ბრიტანელების ქუსლი...

გადაქიმულ უდაბნოებზე აღმართული სარჩობელის შავი ბოძები...

კედლებზე ტყვია...

თავისუფლების ციხეები...

ორკუზ აქლემთა გაბმული ქარავნები: გარედ გასაზიდ საგანძურებით...

ეგვიპტელის მუდამ გაწვდილი კისერი ინგლისელის ხმლისქვეშ...

ყოველი აჯანყების ცდა სისხლის მორევში იჩეხება...

მოთმინების ფიალა ავსებულ ეგვიპტელთა ლპობა ხავსიან დილეგებში...

II

— ეგვიპტემ ბევრჯერ მოიშორა დამმონებელნი, და მათ შორის ყველაზე უძლიერესი, რომი, ნუ თუ ატლანტიიდან შემოჰრილ ბრიტანელებს ვერ...

ფიქრობდა აბდელი, დაუმთავრებლად...

იგი ხომ ხუთი წლის ტყვეობის შემდეგ, პორტ-საიდის ციხიდან გამოქცეული ტუსალია...

აბდელი, ინგლისელების წინააღმდეგ აჯანყებულ ეგვიპტელთა რაზმის ერთი მეთაურთაგანია...

უკვე გიშრის თმებში შერეულ ვერცხლის სიმებიანს: თავისუფლებისათვის მებრძოლი სული კვლავ ყალყზე უდგება, რა თავს ნილოსის გაქიმულ ველებზე ჰხედავს...

იგი ახალ გეგმებს აწყობს შეტევაზედ...

ის მხოლოდ ცოტა ხანს შეივლის თავის სოფელში, რათა ნახოს მოხუცი დედა, საყვარელი ცოლი, პაწია ბიჭიკო, რომელიც ეხლა ვინ იცის რამოდენა გაზრდილა...

და...

შემდეგ, კვლავ, ქაირში ამოჰყოფს თავს, შეუერთდება შეოქმულებს...

აჰა, ოცნებით, უკვე სახლშია...

დედას უკოცნის ძუძუებს...

ცოლს ეხვევა...

შვილს გულში იხუტებს, რომელიც პაწია ფუნჩულა ხელებს კისერზე ჰხვევს, მაგრამ ვერ სცნობს...

— მაგრამ?..

საშინელმა ფიქრებმა გაუელვეს ტვინის სალაროში...

— ცოცხლები კი იქნებიან?!

თითქოს რაღაცა სიმძიმე დაჰკრეს თავში...

გული ბუდიდან გარდმოვარდნას ჰლამობს...
პირქვე ეცემა და უნებლიეთი ცრემლებით აპო-
ხიერებს მშობელ მიწას...

მისი, დიდი ხნით ნაწამები სხეული, ცახცახებს...
პაუზა...

— მალე! მალე!..

აღმოხდა დაჭრილი ხმა და ფეხზე წამოიჭრა...
მიდის მაგრამ ძლივს მიათრევს ნაბორკილარ,
დაღალულ ფეხებს...

აგერ, ნილოსის გაღმა, ხეობაში, მისი ამღზრ-
დელი სოფელი!..

აჰა, ნავიც...

მაგრამ...

თვალთ უბნელდება...

როგორც გრიგალის შემოჭროლისას წელში
გადატეხილი ლერწამი, მოწყვეტილი ეცემა ძირს...

მისუსტებულ თვლების ნაბვით ბურუსში ეხ-
ვევა...

ციხის რუხ კედლებში დიდი ხნის ყოფნის შემ-
დეგ, რომლის მხოლოდ პაწია სარკმლიდან მოსჩანდა
ხმელთაშუა ზღვის კამკამა უსაზღვროება, მისი ორე-
ული ეგვიპტის ჯორუბლო ცა, საიდანაც შემოჭრილ
ნიაგს მოჰქონდა ეგვიპტის ნოყიერი სურნელოვნება,
და ერთი ნატვრა-ლა ჰქონდა, რათა კვლავ ეხილა
თავისუფალი მხრების აწურვა, თითქოს, მიზანს მიხ-
წევის შემდეგ აღმაფრენით ფრთა გაშლილ სულს,
სხეულის სიმძიმე ყელზე მძოვრად ჩამოეკიდა...

დანისლულ ფიქრებმა გონწასულობის ფლატეზე
ააყირავა...

ლამემ მხარს გადიგდო ვერცხლის ბუზმენტით
დასირმული ლეგა მანტია...

საშიშარი ძილი...

უუსაშინელესი სიზმრების აფარფატება...

III

მის ჰოგონებათა სიზმარულში აღიმართა და-
უფიწყარი ალაღმა...

დაჭერა...

აჰა, თითქოს კვლავ ისევ ზის თავის საყვარელ
ადასთან...

ემშვიდობება...

— ს. ყვარელო ადა! თავს გაუფრთხილდი... ჩემი
პატარა ზევრო სახელოვანი მამულიშვილი აღიზარ-
დე... დედა გაამხნევე... ჩემი მრავალჯერ გულდა-
თუთქული დედა...

— აბდელ! აბდელ! დაფიქრდი ნუ იქმ...

ეუბნება ადა, ცრემლების თვალთ ქუთუთოებზე
მძივებად გადმოკიდებით...

მან იცის აბდელი სადაც მიდის...

გზა მეტად სახიფათოა, და დაუნდობი...

ის ადრევე გლოვობს დაკარგულ ბედნიერებას...

კისერზე ეხვევა ქმარს, ემუდარება...

მან იცის, რომ ინგლისელები სდევნიან აბ-
დელს...

— არა, ადა! მონობაში სიცოცხლეს, თავისუფ-
ლებისათვის ბრძოლაში სიკვდილი სჯობიან...

გაისმის მტკიცე თქმა...

სახიფათო გამომშვიდება...

უკანასკნელი ჩაკონვა ადასთან...

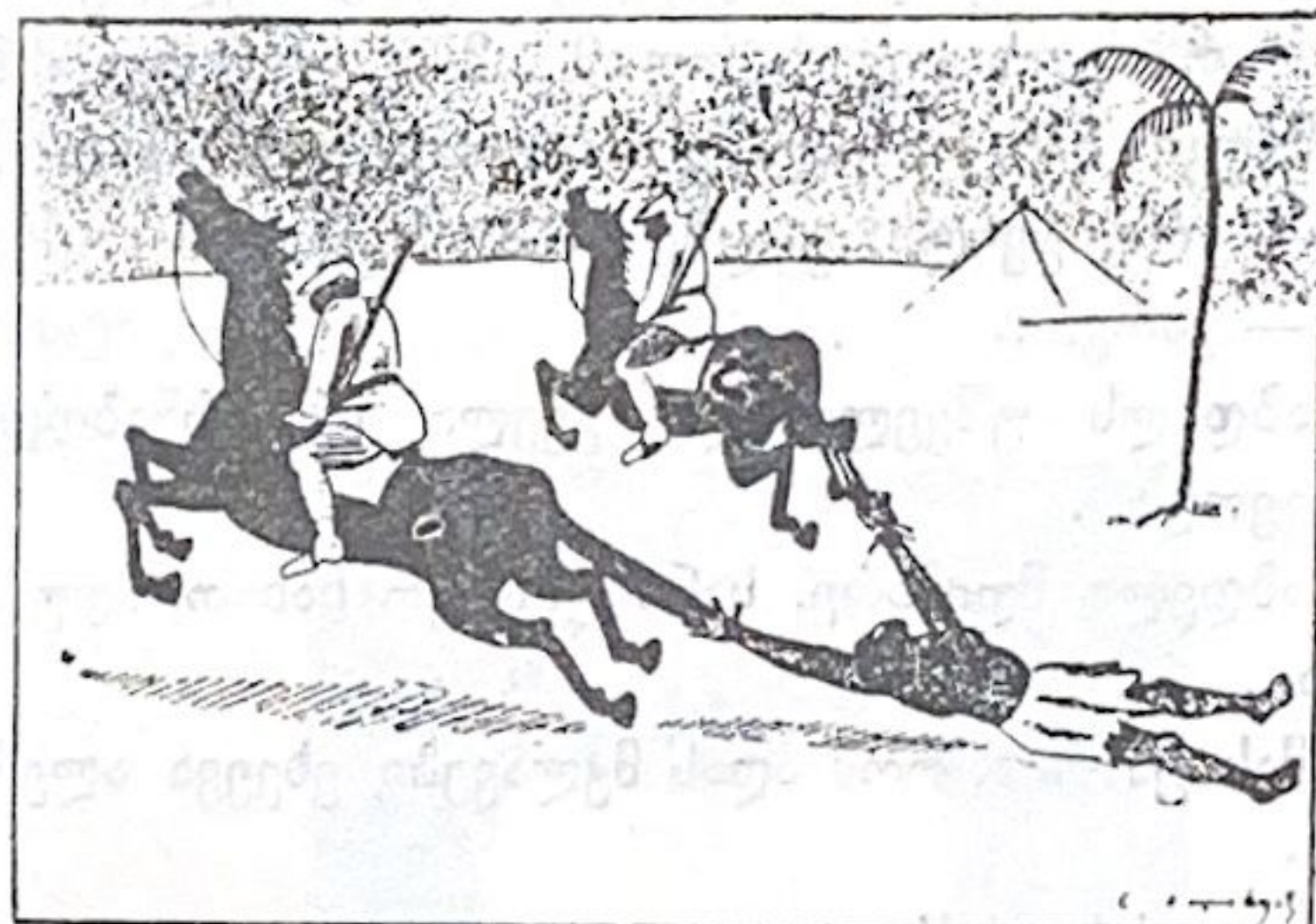
— ადა, კარგი... ხეობაში მიცდიან თავდადე-
ბული აჯანყებულნი...

ნილოსის პირი...

პალმა ჩალმად...

და...

ტუჩების ანდამატური მიზიდვა...

აბდელს კი ელვის სი წრაფით მიათრევდნ, ნაღისავით
ნესტოვებ გაბერილი ცხენები...

— მშვიდობით...

— შესდექ! არ გაინძრე!..

მოესმა, და...

ინგლისელების ცხენოსანი რაზმი მოულოდნე-
ლად შემოერტყა გარს...

აჯანყებულ სულს უღონო ოხვრა აღმოხდა...

გულწასული ადა ძირს გდია, მარმარილოს
სახით...

აბდელს თვალი ზედ რჩება, მარა...

ხელებზე ბორკილი...

მათრახი...

კინწის კვრა...

უკანასკნელი გაბრძოლება...

და,

მიიჭრა ცოლთან...

— ადა!.. ადა!..

დაღმუის ზედ...

ადა ერკვევა ანისვლას, მკლავებს ჰშლის ყელ-
ზე ხვევნად...

არ უშვებს...

— აბდელ! აბდელ!..

ჰკივის, ის თმებგაწეწილი...

უხეში ევროპიული ძალა აშორებს მათ...

აბდელს აგონდება ეს სურათი...

იგი ბორგავს...

ღმუის ძილში...

IV

ვარდისფერ განთიადმა ნილოსს ახარა მზის მარჯნის ტუჩებით გაღიმება...

აბდელს მწარ-ტკბილ სიზმრებისათვის მაინც ვერ დაუღწევია თავი...

იგი ჭერა გრძნობს, რომ მღევარი უკვე წაადგა თავზე, მაგრამ ახლო არ ეკარება, შორიდან სტკბება უჩვეულო სანახაობით...

აბდელს კი რაღაცა თბილი ეხვევა აპეურივით...

მას იგი ადას მკლავები ჰკონია...

ნიაჲმა ქოჩორი გადაუვარცხნა პალმის ტოტებს და ნილოსს ზვირთებზე გაწვა...

— აბა, ჯეკ, თუ გაარტყავ თავში?

უთხრა, სიცილით, ლეიტენანტმა, ხელქვეითს.

— რომელს: გველსა თუ ამ გამოქცეულ ძალს?..

მიუგო მან, ღიმილით, და თოფი გადმოიგდო...

— არა, გველს, ყელზე რომ ეხვევა...

— კარგი...

აბდელს უშველებელი გველი ეზღაზნებოდა, და ეხვეოდა...

აბდელი მღიმარე, სანთლისფერ სახით, მდუმარებდა...

მას უხარია, რომ ადას მკლავები ეხვევა ალერსით...

— ტრრრაახ!!

გაისმა თოფის ხმა.

არემ უპით ბანი მოსცა...

გველი აიზმორა და ყალყზე ადგა, სარივით...

იგი ამზადებდა საშინელ ნახტომს...

მსხვერპლი წინ ედო, მაგრამ ის სხვას ათვალიერებდა...

აბდელი შეინძრა...

წამოხტა, და თვალები ამოიფშვნიტა...

გველმა რა ნახა იგი ამდგარი, ისარივით გაიჭიმა და, თუმცა სისხლი სდიოდა დაჭრილს, კისერში, მაინც ეცა...

იგრილა თოფმა მეორედ...

აბდელი სწვდა ყელში...

ის საშინელი ღონით ეხვეოდა, გამწარებული...

აბდელი ნახევრად ჯერ კიდევ გამოურკვევი, ეხლა მიხვდა, თუ რა საშინელებაში იყო...

აქ გველი ეხვევა, იქით მღევარი სდგას და ხარხარებს...

V

— როგორ მოგწონს ეგეთი სიკვდილი, გამოქცეულო ძაღლო?!

ეკითხება ლეიტენანტი, აბდელს, დაცინვით.

— თქვენს ციხეებში სიკვდილს, ჯალათო, ჩემს მიწაწყალზე სიკვდილი მირჩევნიან. უცხოელის ხელით მაინც არ ვკვდები; ჩემი ქვეყნის წიაღში დაბადებული არსება მკლავს...

მიუგო აბდელმა, ზიზლით, და მთლად გასისხლიანებულმა, მკვდარი გველის შემოხსნა დაიწყო...

— აჰ, ბატონო ლეიტენანტო, უკეთეს სეირს გაჩვენებთ.

უთხრა ჯონმა, რა შენიშნა, რომ ლეიტენანტმა რევოლვერი იძრო აბდელის სიტყვებით გულგაკაწრულმა და უნდოდა მოკვლა.

ჯონი და ჯეკი მიიჭრნენ ცხენით და ჩამოხტნენ... გველის ნაკბენით დასიებული აბდელს წინააღმდეგობა არ შეეძლო.

მისუსტებული გამოაბეს ერთი ხელით ჯეკის, და მეორეთი ჯონის ცხენების კულზე...

— ეგრე მოუხდება!

წამოიძახა გახარებულმა ლეიტენანტმა.

მათრახ ნაკრავმა ცხენებმა გაჰქუსლეს...

გაისმა ტაში და ხარხარი...

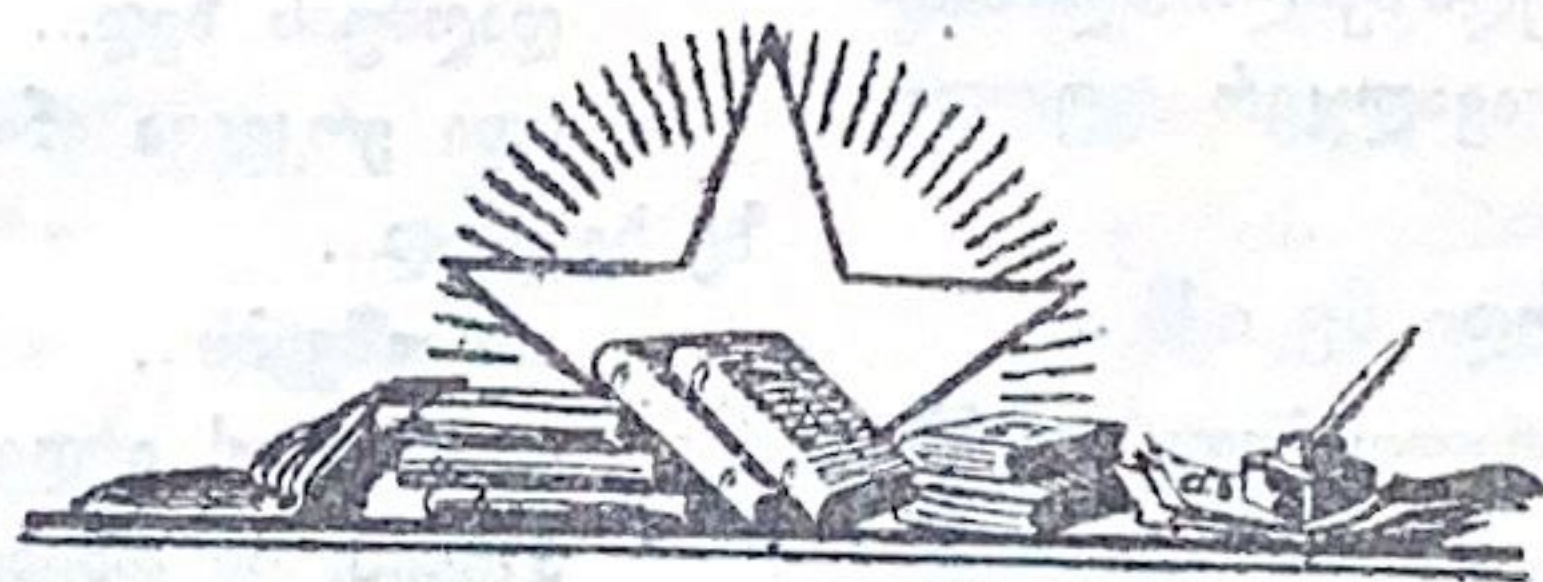
მოხუცმა მენავემ თავი ჩალუნა, სიმწარით...

მექარავნე ეგვიპტელებმა გზას გადაუხვიეს აქლემებით...

მათ გულში ზეავდებოდა მომავალი რისხვა შურისძიების...

ცოცხალ მკვდარ აბდელს კი, ელვის სისწრაფით მიათრევდნენ, ნალოსავით, ნესტოებ გაბერილი ცხენები...

ეგვიპტე, აბდელის სისხლის კივილით, ემზადებოდა ჯვარცმიდან გარდამოხსნას...

ბურჟუაზიულ სახელმწიფოებში

პოპულისტ-მუშაგისა და პოლიციელის გრძელ პარზავის ქუჩებში

დიდი ხანი არ არის მას შემდეგ, რაც პოლონეთის პროლეტარიატი შეაშფოთა ორი მუშა-მემლაროვეს— პილიარჩიკისა და ხაიჩიკის მოწამებრივმა სიკვდილმა, რომლებმაც ზემო-სილეზიის ქვის მადაროვში მოკლეს ცნობილი პროვოკატორი კამინსკი. „დამნაშავენი“ რამოდენიმე საათის გმირული თავდაცვითი ბრძოლის წარმოების შემდეგ მხრჩოლავი გაზით გამოვუდეს.

დაღუპულთა დაკრძალვა იყო უდიდესი და უსასტიკესი საპროტესტო დემონსტრაცია იმ განსაკუთრებულ სისხლიანი რეჟიმისა, რომელიც მძვინვარებს „პოლონეთის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში“, სადაც ვეჩერკევიჩისა და ბაგინსკის სიკვდილით დამტკიცდა, რომ ოხრანკა წარმოადგენს მეორე არაოფიციალურ მთავრობას, თითქმის უფრო ძლიერს ვინემ პანების ოფიციალური მთავრობაა.

პოლიტიკურმა პოლიციამ ჩვეულებრივზე უფრო მეტი დევნითა და დაპატიმრებით უპასუხა მუშებისა და გლეხების საპროტესტო დემონსტრაციებს.

ეკონომიურ კრიზისის გამწვავებისა და უმუშევართა რიცხვის ზრდასთან ერთად იზრდება და

მიწასთან გაასწოროს ყველა უკმაყოფილო ელემენტები. გრძელდება და დღითიდღე აუტანელ ხასიათს ღებულობს ხელისუფლების პროვოკაცია. ოხრანკისა და პოლიციის აგენტები თავიანთი ალვირ-ახსნილობისათვის კი არ ისჯებიან, პირიქით ისინი უფრო დაწინაურებას მოელონ მუშათა რევოლუციონურ მასების ამოუღელტით. მუშებისა და გლეხების უკმაყოფილო მასებს ხელისუფლების სასტიკი და შეუწყნარებელი რეჟიმი ასობით და ათასობით მიერეკება ციხე-კატორღისაკენ, სადაც ისინი განიცდიან სასტიკ წამებას და ტანჯვას.

ამხ. კნიევსკი

ამხ. რუტკოვსკი

დღითიდღე სასტიკსა და მწვავე ხასიათს ღებულობს პოლიტიკური პოლიციის თარეში. პოლონეთში პოლიტიკური ატმოსფერა პირდაპირ აუტანელი გახდა, ის ცდილობს რევოლუციონურ ელემენტების ამოუღელტას. არ ერიდება არავითარ საშუალებას, რათა

ხელისუფლების ასეთი ვერაგობა მუშათა ფართე მასებში ჰქმნის მეტად მძიმე ატმოსფერას, რომელიც დრო გამოშვებით სცილდება ჩვეულებრივ ჩარჩოებს და იღებს შეტაკებისა და სისხლის ღვრის ხასიათს. იღვრება პოლონეთის პროლეტარიატის სისხლი. მუშათა და გლეხთა რევოლუციონური მასების მოთმინების ფიალა უკვე აიშლო. პოლონეთის პროლეტარიატი გმინავს... მას სული ეხუთება რკინის მძიმე ბორკილებში. ყოველ დღე იმართება სისხლიანი ტრაგედიები, რომელსაც არ უჩანს საზღვარი და დასასრული...

* * *

ა. წ. ივლისის 17-ს ბრატსკის ქუჩაზე აგენტებმა შეაჩერეს სამი უცნობი პირი, შეიყვანეს ისინი მახლობელ ეზოში და მოსთხოვეს პირადობის

მოწმობები. უცნობმა პირებმა იშიშვლეს რევოლუციები, დასჭრეს ერთ-ერთი აგენტი და სასწრაფოდ თავს უშველეს. მიუხედავად იმისა, რომ ქუჩები გაქედილი იყო მოსიერნი ხალხით პოლიციამ გაქცეულებს აუტეხა სროლა. ამ ორომტრიალში დიდი ხნის წინააღმდეგობის შემდეგ პოლიციის აგენ-

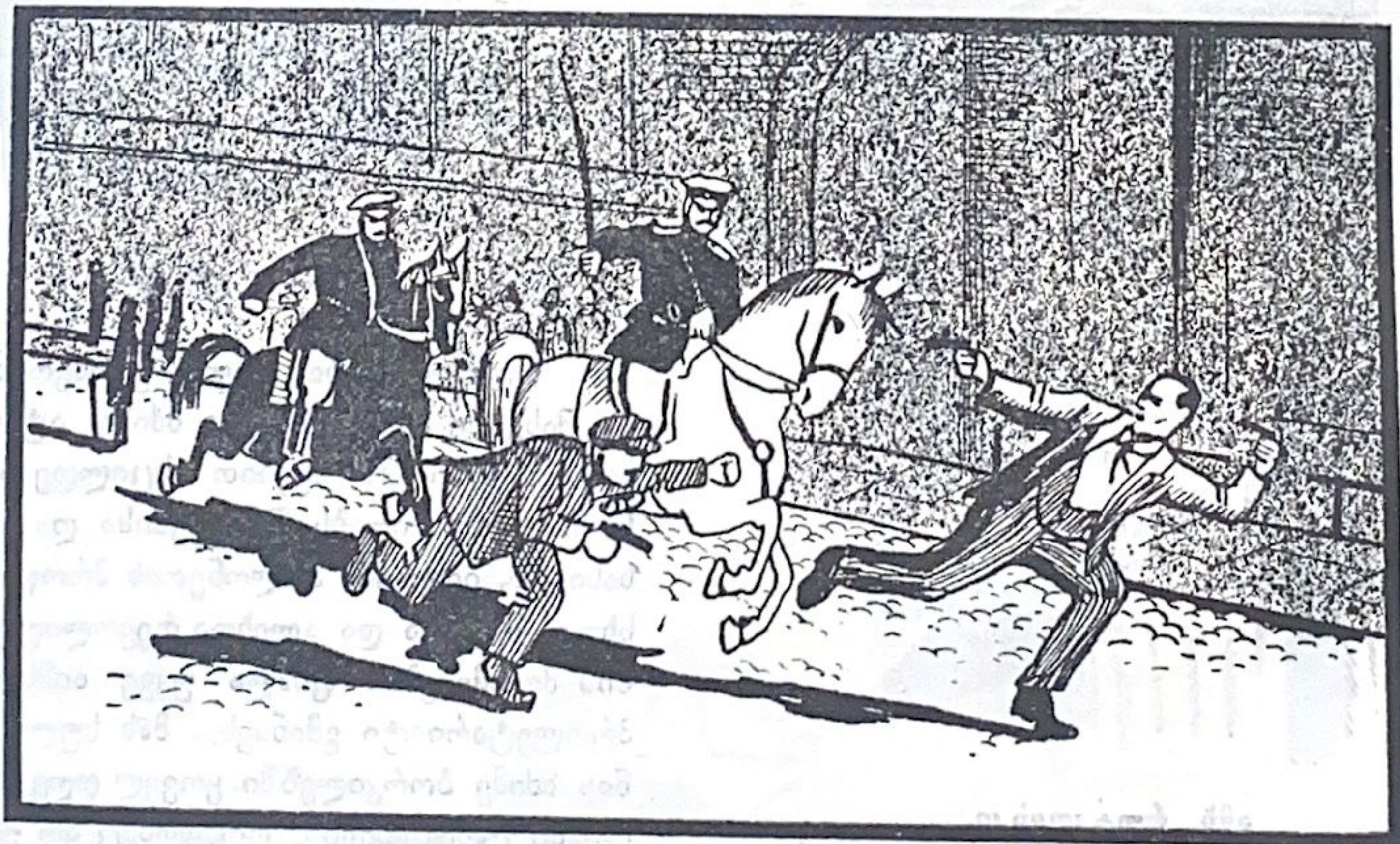
ამხ. გიბნერი

ტებმა მძიმედ დასჭრეს ერთი კომუნისტი მუშა კნიევსკი. კნიევსკი დაეცა ქუჩაზე თავში მძიმედ დაჭრილი, ამ დროს მას მივარდა ცხენოსანი პოლიციელი, რომელიც ლამობდა მის საბოლოოდ გასრე-

კნიევსკის ორმა ამხ. რუტკოვსკიმ და გიბნერმა მოასწრეს ეტლიდან ჩამოგდოთ მეეტლე და სროლითვე გაქცეულიყვნენ. რუტკოვსკიმ და გიბნერმა მიუხედავად მძიმე კრილობებისა სული მიიტანეს მუშათა უბნებამდე, სადაც მათ წამოეწიენ ავტომობილით პოლიციის მოხელეები. დეგნის დროს მოკლულ იქნა ერთი პოლიციელი და რამოდენიმე კი მძიმედ დაიჭრა. პოლიციელებმა გზაში სროლის დროს დასჭრეს რამოდენიმე გამვლელი. ვარშავის ბურჟუაზიულ პრესის ცნობით ამხ. რუტკოვსკისა და გიბნერის დაპატიმრებაში მუშათა უბნები ძლიერ ხელს უშლიდნენ პოლიციის აგენტებს. ისინი აფერხებდნენ ქუჩებზე აგენტებით სავსე ავტომობილების მოძრაობას.

შეპყრობილი კომუნისტები მიუხედავად მძიმე კრილობებისა წაიყვანეს ციხეში დასაკითხავად. კომუნისტები ყოველგვარ შეკითხვებზე უარს აცხადებდნენ. ისინი ამაყად და უშიშრად აცხადებდნენ, რომ მათ უნდოდათ ცნობილი პროვოკატორის მოკვლა, რომელმაც გასცა პოლონეთის კომუნისტური პარტიის ორგანიზაციები.

პოლონეთის კომუნისტურმა პარტიამ მეორე დღესვე გამოუშვა მოწოდებები, სადაც ის აღნიშნავდა, რომ ხელისუფლების პროვოკაცია აქეზებს მუშებსა და რევოლუციონურ გლეხობას გამოვიდეს იარაღით ხელში პოლონეთის პანების დემოკრატიულ რეჟიმის დასამხობად. პოლიციის პროვოკაციასთან ბრძოლა ისევ უნდა გაგრძელდეს. დაღუპულ სამი გმირის ნაცვლად აღგება ასი და ათასი სხვა. მუშათა კლასი იძულებულია აწარმოოს სასტიკი თავდა-

პოლიციელები მისდევნენ კნიევსკისა და გიბნერს

სას. კნიევსკიმ მოიკრიბა უკანასკნელი ძალ ღონე, წამოიწია ზეზე და უკანასკნელი ტყვია მოარტყა პოლიციელის ცხენს მკერდში.

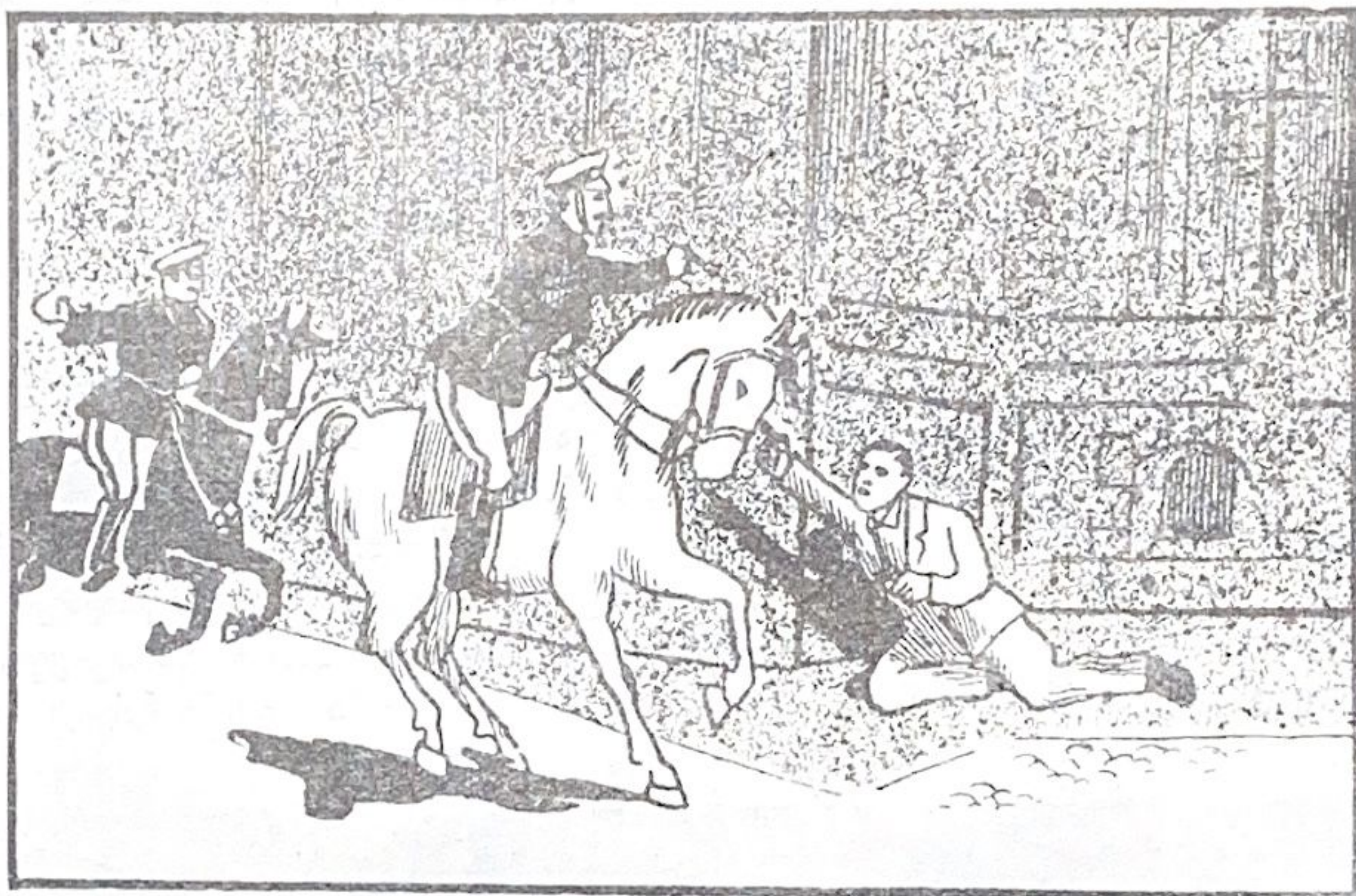
ცვითი ომი ბურჟუაზიის თეთრი ტერორის ველურობის მოსასპობათ.

მეორე დღეს მუშათა უბანში შესდგა ძლიერი

დემონსტრაცია შემდეგი ლოზუნგის ქვეშ: „სიკვდილი პროვოკატორებს!“ პოლიციამ რამოდენიმეჯერ მიიტანა დემონსტრანტებზე იერიშები, მაგრამ ვეღარ გარეკა მისი მონაწილენი, სანამ აგენტებმა სათითაოდ არ შეიპყრეს ისინი.

ბურჟუაზიულმა პრესამ, როგორც მოსალოდნელი იყო აწარმოა სასტიკი კომპანია კომუნისტური

ამხ. რუტკოვსკის, კნიევსკის და გიზნერის საქმე პირველ აგვისტოს გადაეცა სხვადასხვა სასამართლოს*). საშივე ამხანაგს ემუქრება სიკვდილით დასჯა, რასაც ამოწმებს ბურჟუაზიის პრესა, სადაც ნათქვამია, მიუხედავად დამნაშავეთა მძიმე კრილობისა სიკვდილით დასჯა მაინც სისრულეში იქნება მოყვანილი.

კნიევსკის უკანასკნელი გასროლა

პარტიის წინააღმდეგ და მოითხოვა, რომ მთავრობას — კომუნისტები კანონს გარეშე გამოეცხადებოდა. ვარშავაში დღემდის გრძელდება ჩხრეკა და დაპატიმრება. პოლიციისა და ოხრანკის აგენტები წრეს დაარტყამენ საზოგადო საკრებულოებს ან ბალებს, სადაც აწარმოებენ მასიურ დაქვრებას. 23 ივლისს შეიპყრეს 5 ათასზე მეტი კაცი. დაქვრილ კომუნისტების დაკითხვა სწარმოებს ციხეებში და ჰოსპიტლებში განუწყვეტლივ, სადაც იმათ სდარაჯობენ ფეხებამდე შეიარაღებული აგენტები. საზოგადოებაში გავრცელებულია ხმები თითქოს დაქვრილებს სცემენ ციხეებში და ჰოსპიტლებში...

პოლონეთის სოციალისტური პარტიის ცენტრალური ორგანო „რამბოტნიკ“-ი, ლამობს გაამართლოს პოლიციის პროვოკაცია და თეთრი ტერორი. ამტკიცებენ, თითქოს კომუნისტები მოსკოვის ჩერვონცების ბრძანებით მოქმედობენ პოლონეთის სახელმწიფოს დასამხობად.

პოლონეთის „დემოკრატიის“ ბელადები მეტად ფხიზელი ხალხია, ისინი უმზადდებიან „საზოგადოებრივ აზრს“ თეთრი ტერორის გამხეცვლად თარეშს, რომელიც მთელი თავისი სისასტიკით მიმართულია კომუნისტების წინააღმდეგ.

ბ. ე.

თეთრი ტერორი ბულგარეთში

მკვლელობამ სასამართლოსა და მისი განაჩენის გარეშე, ხშირად მაშინაც კი, როდესაც ბრალდებული გამარლლებულია, მიღო ბულგარეთში საშინელი ხასიათი. ასეთ უპასუხის-მგებლო მოქმედებას სისტემატიურად ხელს აფარებენ მთავრობა, ბურჟუაზია და სოციალ-დემოკრატიის პრესა...

ბულგარეთიდან მიღებული ერთი ამხანაგის წერილი პირდაპირ საშინელ ამბავს გადმოგვცემს.

ამ წერილში მხოლოდ ოლქზეა ლაპარაკი. აი რა ფაქტებს აგვიწერს ეს წერილი.

ა/წ. მაისის დამდეგს ქალ. სვიშტოვში ყაზარმაში მოთავსებული იყო 120 ტყვე კომუნისტი. მათ აუწერელი ტანჯვა-წვალება მიაყენეს, რომ როგორმე გამოეტყუებინათ. ამ ინკვიზიციას ხელმძღვანელობდა

*) უკან სკნელი ცნობების თანახმად მათ სიკვდილით დასჯა გადაუწყვიტეს. დადგენილება მოყვანილ იქნა სისრულეში.

რ ე დ.

მთავრობის დეპუტატი დაკოვი, გარნიზონის უფროსი სამხედრო გამოძიებელი პორუჩიკი ივანოვი, პორუჩიკი განჩევი და ოხრანკის ლეიტენანტი ჟაკოვი. ვინაიდან „გამოძიებამ“ სასამართლოსათვის ვერავითარი „დამტკიცებული საბუთები“ ვერ იშოვა, ინკვიზიტორებმა გადასწყვეტეს თვითვე გასწორებოდნენ მიზანში ამოღებულ მსხვერპლთ. ამ მიზნით ერთ ღამეს გამოყვეს და ჩასვეს ცალკე კამერაში შემდეგი გამოჩენილი მოღვაწენი: მილიან ვასილიევი—პარლამენტის ყოფილი კანდიდატი, დიმიტრი ივანოვი—ქ. ტირნოვის ვეჟილი, ევლოგი დამიანოვი—სვიშტოვის ქალაქის მთავრობის ყოფილი წევრი, ლიუბომირ პოპოვი—ეროზის ყოფილი წევრი, ოსმანოვი სოფლის საბჭოს წევრი და ორი ანარქო-კომუნისტი.

შემდეგ ამ კამერის ფანჯარაში შეადგეს ყუმბარა, რომელმაც ნაკუწ-ნაკუწათ აქცია დ. ივანოვი და ერთი ანარქო-კომუნისტი, მძიმედ დასჭრა მ. ვასილიევი და ევ. დიმიანოვი და დანარჩენი სამი კი დააყრუა.

მ. ვასილიევი გადაყვანილ იქნა ქ. სვიშტოვოს სახელმწიფო საავადმყოფოში მოსარჩენათ, მაგრამ

ერთად გაემგზავრა სოფელში, დახვდნენ გზაში და სამივე მოკლეს. შემდეგ აღმოჩნდა რომ არც შვილები ყოფილან ავად და არც ვინმეს ნათესავთაგანს მისთვის დეპეშა არ გაუგზავნია.

ასე მუხანათურად იქნა მოკლული ქალაქის მართველობის წევრი-მუშა ტირნოვო, დენჩევი, კეორჩევი, მუტაფოვა და რაიჩევი.

სვიშტოვის კომერციულ გიმნაზიის მოწაფე გიორგი პირჩევი დაიჭირეს ქ. ტირნოვოს ყაზარმებში და შემდეგ დაიკარგა. რამოდენიმე დღის შემდეგ ქ. ლისკოვეცის მცხოვრებმა ხრისტო რაჩეევმა მისი გვამი იპოვა მდინარე იანტრეში, ყაზარმის ახლოს. როდესაც ყაზარმებიდან ამას თვალი მოკრეს, დაიჭირეს რაჩევი და მოკლეს. მის მამას, რომელიც წავიდა შვილის საძებრად, სიკვდილით დაემუქრენ; თუ ის არ დაანებებდა თავს შვილის თავგადასავალს ძიებას.

ტირნოვოს ყაზარმებშივე იქნენ დაპატიმრებული ქ. ლიასკოვეცის მცხოვრებნი: პენჩო ვილევი, კ. კაზანჯიევი, პანიუ დარაგიევი, კისიოვი და ი. მოსტროვი. ღამით ისინი ჩასვეს საბარგო ავტომო-

ოში მაროკოში. პირველი დახმარება დაჭრილ ფრანგებს

ის აქ 25 ივლისს ღამით მოკლული იქნა რევოლვერით.

მუშა-მეწაღე ხარისტო რაჩეევმა, რომელიც სცხოვრობდა ქ. გაბროვოში, მიიღო დეპეშა-ჩასულიყო თავის სოფელში ენინაში შვილების ავადმყოფობის გამო. როდესაც ის ცოლთან და დედასთან

ბილში და წაიყვანეს ს. რეშენში. გზაში ხრისტო კისიოვი კისრით გამოაბეს ავტომობილზე და ისე მიათრევდნენ ქვაფენილზე. მათი გვამები იპოვეს მდინარე იანტრეში. მუხანათურად იქნენ აგრეთვე მოკლული კომუნისტები ახჩიევი და სარასტიევი.

11 ივლისს ქ. ტირნოვოში, ღობიდან სროლით

მოკლულ იქნა თავის სახლში ნიკოლა გაბროვსკი—სოციალისტური მოძრაობის პირველი პიონერი ბულგარეთში.

აი ეს ფაქტები გადმოგვცა ზემო ხსენებულმა წერილმა. მაგრამ ეს მხოლოდ წვეთია იმ სისხლის მორევში, რომელიც დააყენა ბულგარეთში თეთრმა ტერორმა.

მთელი ბულგარეთის პრესა სდუმს ამ ფაქტებზე. ხმას არ იღებს აგრეთვე ე. წ. „სახალხო კრება“ (პარლამენტი). დამოუკიდებელ მუშათა პრესა. განადგურებულია, კომუნისტების დეპუტატები კი—ხაჯი დიმოვი, სტრაშიმიროვი, სტოინოვი, რომელ-

„გატაცებული თვის სამშობლოსა და ხალხისადმი სამსახურის უანგარო სურვილით, თვითნებობენ და დანაშაულებას სჩადიან“. მთავრობის ორგანო სთვლის, რომ ასეთი მოვლენები „აუცილებელია დიდი საზოგადოებრივი მღელვარების დროს, როგორც ეს მოხდა კომუნისტების სექტემბრის აჯანყების დროს, წმინდა კვირის სობოროში მომხდარ საშინელ ბოროტმოქმედების დღესა და მის შემდეგ კადევ რამოდენიმე ხანს; ესენი აუცილებელია ამ გვარ კრიტიკულ მომენტებში, მაგრამ გადაიქცევა დიდ საზოგადოებრივ ჩირქად, თუ მას ჩვეულებრივ ნორმალურ პირობებშიდაც მიეცა ადგილი“.

მაროკო. საფრანგეთის ავანტიურის ერთ-ერთი ეპიზოდი.

თაც შეეძლოთ ემხილებიან ასეთი საზოგადოებრივი, დიდი ხანია გამოასალმეს წუთისოფელს. ოპოზიციონური ბურჟუაზია და მლიქვნელი სოციალ-დემოკრატია მთავრობის მხარეზე არიან. არავითარ ზომებს დამნაშავეთა წინააღმდეგ არ ღებულობენ. ან კი ვინ უნდა მიიღოს—როდესაც ყველაფერი, რაც ზემოთ ითქვა თვით ხელისუფლების მიერ არის ნაკარნახევი. სამხედრო ლიგის კონსპირატიული ტერორისტული კომიტეტები მთავრობასთან ახლო მდგომ პირებთან და ხელისუფლების ორგანოებთან ერთად არჩევენ თუ ვინ უნდა იქნეს მოკლული და კლავენ კიდევ. ხოლო ეს გმირები წინასწარ დარწმუნებული არიან რომ როგორც ივნისისა და სექტემბრის ხოცვა-ჟლეტის დროს, ისე ახლაც მათზე უსათუოდ გავრცელებულ იქნება ამნისტია.

მაგრამ, როგორც სჩანს, მთავრობა, რომელიც დღემდე სამარისებურად სდუმდა და მით ხელს უწყობდა ასეთ მკვლელობათა გაძლიერებას, დღეს უკვე შეშფოთებულია სამხედრო ლიგის „პატრიოტული“ მოქმედებით. ოფიციალური „დემოკრატიის“ სკოლა 24 ივლისის ნომერში ხმას იმაღლებს პოლიტიკურ მკვლელობების გამო და თითქოს ემუქრება კიდევ „უპასუხისმგებლო პირებს და ჯგუფებს“, რომელნიც

რამ ალაპარაკა ეს გაზეთი?

ალბად „უპასუხისმგებლო პირები და ჯგუფები სამშობლოსა და ხალხის სამსახურის დროს“ მეტად გაერთვნენ და გადასცდნენ საზღვარს. მათ თავისუფლება მისცეს „კონსპირატორების“ დასახოცავად და მანამ ამ დავალებას პირნათლად ასრულებდნენ მათ არავინ არ უბოროტავდა ხელებს. არავითარ საყვედურსაც კი არ ეუბნებოდნენ, როდესაც ისინი წუთი სოფელს ასაღმებენ ისეთ ყოფილ კომუნისტებს, რომელნიც არავითარი მონაწილეობას არ ღებულობდნენ კონსპირაციაში. მაგრამ რამოდენიმე დღის წინათ მათ მუქარის წერილი გაუგზავნეს თეთრი ტერორის მთავრობის მონაწილე სოციალ-დემოკრატიის ორგანოს გაზეთ „ნაროდი“-ის ერთ-ერთ რედაქტორს. ასეთივე წერილები მიიღეს სხვა რედაქციებმაც. მიიღეს აგრეთვე მუქარის წერილები ფულის დატყუების მიზნით ბევრმა კაპიტალისტმა—ურიებმა. „სამშობლოს მხსნელები“, გაუსწორდნენ რა ბოლშევიზმს აღარ მოერიდნენ „სოციალიზმზე“ და მდიდართა ჯიბეებზე იერიშის მიტანას. აი რამ შეაშფოთა პოლიტიკური წრეები სოფიაში.

მაგრამ „მემარცხენეთა“ პროტესტები და მთავრობის ორგანოს სიტყვიერი მუქარა არც ისე

ადვილად იმოქმედებს „უპასუხისმგებლო პირებზე და ჯგუფებზე“. საქმე იმაშია, რომ მთელი ხელისუფლება ამ ქვეყანაში ფაქტიურად „უპასუხისმგებლო ფაქტორების“ ხელშია 16 აპრილს მთავრობამ სრულებით შეიკრა ხელები, როდესაც ნება მისცა სამხედრო ლიგას მოეწყო ორი ბართლომის დამე. ამტკიცებენ, რომ სამხედრო ლიგას ქონდა მეორე ნებართვაც სამინისტროს საბჭოსი 9-16 მაისამდე მოეკლათ სასამართლოს გარეშე ვინც უნდოდათ.

რამდენიმე დღის წინათ საზღვარ გარეთის პრესამ გადმოგვცა, რომ წმ. ანასტასიას კუნძულზე, ქალ. ბურჯის ახლო, „გაიქცა“ გემიდან 72 ტყვე რევოლუციონერი. ჩვენ სრული საფუძველი გვაქვს ვიფიქროთ, რომ აქ არავითარი გაქცევა არ მომხდარა. ტყვე მუშები და გლეხები პირდაპირ დაახ-რჩევს ზღვაში. ეს საშინელი მხეცობა ალბათ პასუხი იყო ზემოხსენებულ ცბიერ მოწოდებაზე პოლიტიკური მკვლელობის შეწყვეტის შესახებ.

მშრომელთა მასიურ ორგანიზაციების—კომუნისტურ პარტიისა და მიწადმოქმედების კავშირის

—დარბევის შემდეგ სახელმწიფოში არ არსებობს ისეთი მტკიცე საზოგადოებრივი ძალა, რომელსაც შეეძლოს ამ სამხედრო-ბანდიტურ ორგანიზაციის ალაგმვა. ე. წ. „მეზარცხენე“ პარტიები (სოც. დემოკრატების ჩათვლით), ეს მხდელი და საძაგელი მონაწილენი მთავრობისა ყველა დანაშაულში, მოკლებულნი არიან ყოველგვარ რეალურ ძალას. მსხვილ ბურჟუაზიას კი, თავის ბრძოლის დროს მუშებთან და გლეხებთან, შეუძლია უმთავრესად მხოლოდ ამ თავზე ხელაღებულების იმედი იქონიოს და მისცა რა თავისუფლება მოქმედებისა, მალე თვითვე ჩაუვარდება მათ ტყვეთ ხეობი.

მხოლოდ ქალაქისა და სოფლების მშრომელთა ორგანიზაციის აღდგენა შეასუსტებს სამხედრო დიქტატურის გავლენას და მოსპობს კიდეც მას სამუდამოდ.

თავის ზძიმე ბრძოლაში ბულგარეთის მშრომელთ იმედი აქვთ მხოლოდ სხვა ქვეყნების მშრომელთა პოლიტიკურ დახმარებისა.

ვ. კოლაროვი.

წერილი რუმინეთიდან

იმპერილისტურმა ომმა შემატა რუმინეთს მთელი რიგი ოლქებისა: ტრანსივანია, ბანატა, დობრუჯი, ბუკოვინა, ბესარაბია. რომ შეძლება მისცემოდა ამ „დიდი რუმინეთის“ (2¹/₂ ჯერ მეტის ომის წინადროინდელზე) მართვა გამგეობისა, ე. ი. გაუწიოს ექსპლოატაცია არა მარტო „თავის“ მუშებს და გლეხებს, არამედ „შემოერთებულებსაც“: უნგრელებს, უკრაინელებს, მოლდაველებს, ბულგარელებს, გერმანელებს—რუმინეთის ბურჟუაზიამ გააძლიერა თავისი ძველი აპარატი—სისტემა ტერორისა.

გულშემაზრავი 1. გლეხთა ორგანო „ცარანულ“-ში ციფრები მოყვანილ ცნობების თანახმად, რუმინეთის საოკუპაციო ჯარებმა ბესარაბიაში 16.888 კაცი მოკლეს 1918 წლიდან 1925 წლამდე ამ რიცხვიდან 3.000 კ.—1918 წელს, 11.000—1919 (ხოტინი აჯანყება) და 1300—1924 (თათარბუნარელთა აჯანყება).

ბესარაბიის ციხეებში ამჟამად 800-ზე მეტი პოლიტიკური ტუსადია. მარტო ერთ კიშინიოვის ციხეში მოთავსებულია 386 კაცი, რომელთაგან 280 თათარბუნარის აჯანყებაში მონაწილე გლეხია. ბესარაბიის ყოველ ოთხ მცხოვრებში ერთი საიდუმლო პოლიციის აგენტი.

„ცალი ფეხით 2. ბესარაბიის დეპუტატმა ალექსანდრეში“ ხანდარიმ—„სახალხო ლიგის“ თავმჯდომარემ, წარმოსთქვა კიშინიოვში 1918 წ. ოქტომბრის 12—სიტყვა საერთო მდგომარეობის შე-

სახებ ბესარაბიაში: „მედგა რა ცალი ფეხი სამარეში, მე გავბედე მეთქვა სიმართლე, მწარე სიმართლე. საკმარისი იქნება წარმოვიდგინოთ—თუ ერთი რუსი „ურიადნიკის“ შიშით ძრწოდა მთელი თემი, რა უნდა ვთქვათ იმ 5—6 რუმინელი ჟანდარმზე რომელნიც ჩ.სახლებული არიან ყოველ სოფელში. თუ ამას მოვუმატებთ კიდეც იმ 50.000 ჯარის კაცს, რომელნიც მოქმედებენ ყოველ კანონის გარეშე და ძარცვავენ ყველაფერს, რაც კი ხელთ მოხვდებათ, თოფების სროლით მიაქვთ იერიში ბაღებზე, ბოსტნებზე და მშვიდობიან მცხოვრებლებზე—მაშინ ჩვენთვის სავსებით გასაგები იქნება თქმულება რუმინელებზე: „რუმინელებმა 1—წელიწადში გაცილებით მეტად „გაართეს ბესარაბია ვინემ თვით რუსებმა 108 წლის განმავლობაში“.

სიმართლეს ად- ვ. რუმინეთის ყოფილმა პრემიერ-იარებს. მინისტრმა ვაიდა-ვოევოდმა პარლამენტში განაცხადა: „მწარე იყო მეფის მათრახი, მაგრამ ის მხოლოდ მოგონებაა იმ მათრახთან შედარებით, რომელიც დღეს მეფობს ბესარაბიაში. ბესარაბიის საკითხის გადაწყვეტა ძალმომრეობით, ცემით უდანაშაულო ხალხის დახვრეტით გამოუძიებლად და სასამართლოს გარეშე—აი რა ხდება ბესარაბიაში. როგორი მტრებიც არ უნდა იყვნენ ჩვენთვის ბოლშევიკები, მაინც ყველაზე საშინელი მტერია ჩვენთვის ის პოლიტიკა, რომელსაც აწარმოებს მთავრობა ბესარაბიაში“.

ბესარაბიის სის- 4. „ბესარაბიის სისტემა“-თ წოდებულია. ბულია ის მოვლენები, როდესაც რუმინეთის პოლიცია ტუსაღს „გაქცევის ცდას“ მოახვევს თავზე.

ა) სოფ. პლატოვკაში ექვით დააპატიმრეს 18 გლეხი, რომლებმაც ვითომ მონაწილეობა მიიღეს თათარბუნარის აჯანყებაში. ისინი გაიყვანეს მინდორში და ძალით მოახვიეს თავზე გაქცევის მოწა-

მოკლეს თვით ფერშალი, რომ თავიდან მოეშორებოდა მათი სიმხეცის მოწმე.

ბ) ერთ სოფელში კოოპერატივის 8 წევრმა ბრალი დასდო კოოპერატივის თავმჯდომარეს საზოგადოების ქონების გაფლანგვაში. გამჭრიახმა კოოპერატორმა პრეფეგატის დახმარებით, უწოდა რა მოეშორებოდა თავიდან „ოპოზიცია“ დაიჭირა ისინი, როგორც ბოლშევიკური აჯანყების მონაწილენი.

„შავ-ხალათიანები“ ლონდონში

ახლო წარსულში, დამით გაიდ-პარკში მოხდა დიდი შეტაკება ინგლისის ფაშისტური ორგანიზაციებსა და მუშა-სოციალისტებს შორის. დაიჭრა ორი ფაშისტი. შეტაკების მეორე დღით სამი შავხალათიანი ფაშისტები შპაგებით იცავენ ფაშისტების შტაბის კარებს.

დინება, ე. ი. თვითონვე უბრძანებს გაქცეულიყვნენ და შემდეგ თოფები დაუშინეს. რომ დარწმუნებულიყვნენ რომ ყველა გლეხები მართლა დახოცილი იყვნენ, ეანდარმებმა გამოიწვიეს სოფლიდან ფერშალი პეტრე პოდარუ. ორი მათგანი ისევ ცოცხალი აღმოჩნდა და ხელმეორედ დახვრიტეს, შემდეგ კი

გზაში სოფ. ბენისთან ტუსაღები მიაბეს ერთმანეთს ხელებით და დახვრიტეს. მაგრამ ერთმა მათგანმა მძიმედ დაჭრილმა გლეხმა ფილატოვმა მოიგონა სიკვდილი. ეანდარმების წასვლის შემდეგ მან მოახერხა ხელების განთავისუფლება, მივიდა ჯერ ახლობელ სოფელში, შემდეგ ბუქარესტში და გადა-

სცა ეს ამბავი ოპოზიციონურ გლეხთა გაზეთს „ავრორას“.

ტუსაღის დაკო- 5. რუმინეთის კანონების თანახმად თხვა ტუსაღების წინასწარი ტყვეობა არ უნდა გრძელდებოდეს 24 საათზე მეტს. მაგრამ მიუხედავად ამისა ტუსაღების დაკითხვამდე რამოდენიმე თვე გადის. ჩვეულებრივ ტუსაღების დასაკითხავად გადასცემენ ხოლმე „ოხრანკი“-ს „სიგურანცის“ აგენტებს „ოხრაკა“-ში მათ დაკითხვას აწარმოებს ეგრედ წოდებული „კომუნისტური ბრიგადა ისეთი მეთოდებით, რომელიც ესპანეთის ინკვიზიციასაც აჭარბებს. „დაკითხვა“ ხდება აუცილებლად ღამით 1—4 საათამდე.

ფრჩხილების ამო- 6. დაკითხვის მეთოდები სრულიად გლეჯის ინკვი- პრიმიტიულია—დაშინება, მოსყი- ზიტარული მე- დვა, დაპატმრება და სხ. მაგრამ თოდი თუ ესენი არ გასჭრის, მიმართავენ ცემა-წამებას. დამკითხველი ჩვეულებრივად ეუბნება ტუსაღს, რომ მან ყველაფერი იცის, აჩვენებს ტუსაღს წერილებს, ფოტოგრაფიულ სურათებს და სხ. ახლები და გამოუცდელი ხშირად ამის შემდეგ გამოტყდებიან. დაკითხვას ესწრება „სიგურანც“-ის დირექტორი ან ინსპექტორი—უტვინო, გაუნათლებელი და ზნედაცემულნი. დაკითხვა ბესარაბიის სიგურანცებში დიდათ განიჩევა ძველი რუმინეთის დაკითხვისაგან. აქ უფრო დახელოვნებულ შეკითხველია. ხშირად მიმართავენ ხოლმე ფრჩხილების ამო- გლეჯას, ქუსლებზე ცემის, გამდნარი ერბოს ყურში ჩასხმას და სხ...

ციხეების საი- 7. არის რუმინეთში ერთი ცენტრალური ციხე სპეციალურად პოლიტიკურ ტუსაღებისათვის. ესაა დოფტანას ციხე, რომელიც მარტო კარცერებისაგან შესდგება. ყველა საწოლები მიმაგრებულია კედელზე. დღისით საწოლებს ასწევენ და კედელზე აკრავენ, ასე რომ ტუსაღები იძულებულნი არიან მთელი დღე ფეხზე იდგნენ. საკმელი საძაგელია და ყველა ტუსაღები ავადმყოფდება უკმელობისაგან. ციხეში არის ცალკე განყოფილება „ნ“, ე. წ. „ტანჯვა-წვალების განყოფილება“. ამ განყოფილებაში ასობით და ათასობით ესალმებიან წუთისოფელს მუშათა კლასის საუკეთესო წარმომადგენელნი. მათ აქ დადებული აქვთ ხელ-ფეხზე მძიმე ბორკილები სამჯერ კვირაში „შავი მარხვა“ აქვთ მისჯილი (აძლევენ მარტო წყალსა და პურს).

„გერლოქვის“ 8. დამწყვედელნი მკბენარებით სავსე, ვიწრო, ბნელსა მართლაც ქვის ტომრებში, ე. წ. „გერლოებში, რომელიც აშენებულია მარტო ქვისა, რკინისა და ცემენტიდან, პატიმარნი მოუთმენლად ელიან სიკვდილს, რომ თავი დაახწიონ ტანჯვასა და წამებას.

წყლიანი კაზე- 9. სულ მცირე დანაშაულისათვის, მატები როგორც არის ჭედის მოუხდელობა, ტუსაღებს სვამენ დოფტანას წყლიან კაზემატებში, სადაც ტუსაღები ხელ-ფეხში ბორკილ გაყრილი სხედან წყალში ცემენტიან იატაკზე. თუ კი ვინმე გათავებდდა და ადამიანური მოპყრობა მოითხოვა, მას აძლევენ „ციხის მგლის ბილეთს“ და მიუსჯიან 1—2—5 წლათ სიარულს ერთი ციხიდან მეორეში, სადაც მას აცხოვრებენ კარცერებში. თითო ციხეში ტუსაღს აჩერებენ არა უმეტეს ერთი კვირისა. ამნაირად ბორკილებ გაყრილს, ძონძებში გახვეულს, როგორც ცოცხალ გვამს, დაახეტიალებენ მს მთელ რუმინეთში.

საფლავი ცოცხ- 10. სამხედრო ციხე—სიმაგრე უილად დამარხულ- ლავა. ეს ციხე—სიმაგრე გადააქ- თათვის ციხეს საპყრობილეთ გერმანელებმა, როდესაც მათ ბუქარესტის ოკუპაცია მოახდინეს. მთელი ციხე მოთავსებულია მიწაში 10 მეტრის სიღრმეში და აშენებულია სულ ბეტონებიდან. რადგან ეს ციხე სამხედროა, ამიტომ აქ სასტიკი რეჟიმი სუფევს. ტუსაღებს ამწყვდევნენ 10 დღით ცემენტის ტომრებში, სადაც მათ განძრევის საშუალებაც არა აქვთ.

ვაკარეშტის ციხე—ეს არის ყველაზე უდიდესი ციხე რუმინეთში. იგი აგებულია 2000 ტუსაღისათვის, მაგრამ იქ თითქმის მუდამ 3000 ტუსაღი ზის როგორც პოლიტიკური, ისე სისხლის სამართლით დასჯილნი. ტუსაღები მოთავსებულნი არიან ისეთ საკნებში, რომლის მოცულობაც უდრის 2 კუბიკურ მეტრს. აქ ისინი ათავებენ პატიმრობის მთელ ვადას.

თათარბუნარის აჯანყება

„შემოერთებამ“, აგრარულ „რეფორმის“ კომედიამ, ნაციონალურ უპიცირესობათა „თავისუფლებამ“, თეთრმა ტერორმა და სხვა ასეთებმა ბოლოს გამოიწვია, თათარბუნარის აჯანყება.

წითელი დრო- 1. 1924 წ. სექტემბრის 15-ს ღამეები მით აჯანყდნენ აკვერმანისა და იზმაილოვის მაზრების გლეხები. ეს აჯანყება დაიწყო თათარბუნარში. ნიკოლაევკაში. გლეხები გამოვიდნენ წითელი დროშებით. 12 კაცისაგან შემდგარი ჟანდარმთა სადარაჯო განიარაღებულ იქნა. წინააღმდეგობის გაწევის დროს მოკვდა ერთი ჟანდარმი და სოფლის მამასახლისი. თათარბუნარელებმა სოფ. ჩაჩინოსა და ნერუშაის გლეხებთან ერთად წაართვეს ადგილობრივ ფაბრიკანტებს მჩატე და საბარგო ავტომობილი. პირველი ბრძოლა რუმინეთის ჯარებს გაუმართეს მათ და წაართვეს ორი ტყვიამფრქვეველი. აჯანყებაში მონაწილეობდნენ სოფლები: ნიკოლაევკა, თათარბუნარი, ტრუბევკა, ვულკანინო, შჩეფლი—მთელი სამხრეთი ნაწილი ბესარაბიისა.

„60 კაცი საგან შე- 2. რუმინეთიდან ოფიციალურად მდგარი ბანდა“. გადმოგვცემენ შემდეგს: „ბოლშევიკების ბანდა, 60 კაცი საგან შემდგარი, გამოვიდა დნესტრზე და იერიში მიიტანა თათარბუნარზე და ნიკოლაევკაზე... წესრიგი აღდგენილია“.

მოგვყავს რუმინეთის აღმირალის გავრილესკუს განცხადება: „ჩვენი ფლოტილიის რაზმები, მძიმე გაუბიკებით შეიარაღებული, გადმოვიდნენ ხმელეთზე და ქვეითა ჯართან, არტილერიასთან და ცხენოსან რაზმთან ერთად მედგრად შეუტყეს მტერს და დაახევინეს უკან. ხელთ ჩავიგდეთ აუარებელი იარაღი, ტყვიამფრქვეველები, ხელით სასროლი ყუმბარები და საბარგო ავტომობილები“. ეს განცხადება სავსებით საკმაოა ზემოთ მოყვანილ ჭორის გასაბათილებლად „60 კაციდან შემდგარ ბანდის შესახებ“.

აჯანყება გაგრძელდა სამ დღეს. თათარბუნარში გამოცხადდა საბჭოთა ხელისუფლება. მაგრამ მალე აჯანყებულები დაამარცხეს და დაიწყო მათი დევნა. მოკლულ იქნა 1300 გლეხი, მიწასთან გაასწორეს ათეული სოფელი, დააპატიმრეს 1000 გლეხი.

გაზ. „ლუპტა“ 23 სექტემბრის ნუმერში სწერს: „საათის განმავლობაში განადგურებულ იქნა სოფ.

თათარბუნარი. საჭირო იყო მაგალითის ჩვენება და ესეც მოხდა“.

იგივე გაზეთი 5 ოქტომბრის ნუმერში სწერს: „დღეს იზმაილში გაძლიერებულ მცველების თანხლებით ჩამოიყვანეს 60 გლეხისაგან შემდგარი ბანდა“.

აი ამ ერთ 60 კაცი საგან შემდგარ ბანდასთან გასასწორებლად რუმინეთის მთავრობამ მიმართა არტილერიას, გადასწვა სოფლები და 6 კვირის განმავლობაში ხოცავდა და აპატიმრებდა გლეხებს.

თათარბუნარი სისხლში ჩაახრჩვეს. ასეულ და ათასეულ გვამებით იყო მოფენილი ის ადგილები, სადაც იმპერიალიზმის ქუსლმა გაისრიალა. ბესარაბიის გლეხები იტანჯებიან რუმინეთის კაზემატებში. მაგრამ ბესარაბიის მუშა და გლეხი ცოცხალია.

ჩვენი რწმენა 3. „იმ გამოცდილებამ—სწერს დო ურყევია. ფტანას ციხეში დამწყვდეული ბესარაბიელი გლეხი,—რომელიც მე მივიღე 1917 წლ. რევოლუციის დროს ბესარაბიისა და უკრაინის ფრონტებზე, ჩვენს 1919 და 1924 წლ. აჯანყებებში მე დამარწმუნა, რომ ჩვენი რწმენა კლდესავით ურყევია თუ გინდ სახრჩობელაზედაც წავიყვანონ და ნაკუწ-ნაკუწადაც გვაქციონ“.

ამხ. ლანცუცკის ხელ-ახალი გასამართლება

უკვე დაიწყო ამხ. ლანცუცკის გასამართლების მეორე პროცესი.

პოლონეთის ბურჟუაზიამ ეხლა კი თავისთვის ხელსაყრელ პირობებში ჩააყენა პოლონეთის პროლეტარულ მასების ტრიბუნის—ამხ. ლანცუცკის გასამართლების საქმე. ეს პროცესი უკვე აღარ გავს პერემიშლის პროცესს, როდესაც მსაჯულებს „არწმუნებდნენ“ „კომუნიზმის ანბანიდან“ ამოკრეფილი ციტატებით. დღეს უკვე ვარშავის საოლქო სასამართლოს პროკურორის მიღებული აქვს უფრო გარკვეული დავალებანი, რომ მოხერხებულად და სწრაფად ჩაატაროს „ბრალდება“. უდაოა, ვარშავის სასამართლოს ბატონი მსაჯულები აღარ შეუდგებიან საქმის „გამოძიებასა“ და გარჩევის გრძელ პროცედურას. წინასწარვეა შემუშავებული კატორღის განაჩენი—იუსტიციის სამინისტროს შტამპით. ყველაფერი, უბრალო წვრილმანი საკითხებიც კი, უკვე „ზევიდანაა“ გადაწყვეტილი და მოგვარებული.

„სანხედრო ოქმის“ ზერელე გადახედვითაც შეიძლება დარწმუნდეს ამაში კაცი. ამხ. ლანცუცკის ბრალი ედება სამ „დანაშაულში“: მისი გამოსვლები ორჯერ მიტინგზე და ერთხელაც პრესაში. პოლონეთის სეიმის „ხელშეუხებელ“ დებუტატს სრული უფლება აქვს წაუკითხოს თავის ამომრჩეველების ანგარიში თავისი მუშაობის შესახებ პარლამენტში. ამხ. ლანცუცკი ერთხელ ვარშავაში და მეორეთ პაბი-

ანიცში, ლოდის მახლობლად, გამოვიდა ანგარიშით მუშათა მრავალ რიცხოვან კრებაზე, რომელსაც 3 ათასი კაცი დაესწრო. „მიტინგზე,—როგორც ნათქვამია ბრალდებაში,—დაესწრო საინფორმაციო. განყოფილებიდან კომისარი რუტკოვსკი, რომელიც ლანცუცკის გვერდით იდგა და იწერდა მისი სიტყვის ცალკე ადგილებს“...

რა ჩაიწერა პოლონეთის იუსტიციის საინფორმაციო განყოფილების, ან უკეთ ვსთქვათ, „ოხრანკის“ ჯაშუშმა კომისარმა? დებუტატი ლანცუცკი სცდილობდა დაერწმუნებია მსმენელნი, რომ „კაპიტალისტური ულლისაგან მუშების განთავისუფლება თვით მუშების საქმეა, რომლებმაც უნდა შექმნან ერთი მთლიანი ფრონტი კომუნიზმის დროშის გარშემო“. ეს კიდევ ცოტაა. „ბურჟუაზიულ სახელმწიფოში,—გაკადნიერდა და განაცხადა ამხ. ლანცუცკიმ,—როგორიცაა პოლონეთის რესპუბლიკა, სამოქალაქო თავისუფლება წარმოადგენს მემულებისა, ბურჟუაზიისა და მათი ლაქიების პრივილეგიას. ბურჟუაზიულ დემოკრატია—უხეირო სიცრუეა და თავის-მოტყუილება, ესაა უბადრუკი მარკა, რომლითაც იფარება პროლეტარული მასების ჩაგვრამონობა და გაძვალტყავება“.

მაგრამ ეს ყველაფერი როდია—ყველაზე „საშინელ“ წამი იწყება. თურმე რეზოლიუცია ამხ. ლანცუცკის მიერ წამოყენებული, მიღებული იქნა

ხმების თვალსაჩინო უმრავლესობის მიერ ბრბო ისეთმა მღელვარებამ მოიცვა ლანცუცის სიტყვის მეოხებით, რომ, როდესაც მასწავლებელმა პლიუსკოვსკიმ, პ. პ. ს. ადგილობრივმა ბელადმა სცადა პასუხის გაცემა მისი პარტიის მიმართ ნა-

ამხ. ლანცუცი

თქვამ სიტყვებზე, მაშინ ატყდა საშინელი ხმაურობა, მასწავლებელს სიტყვით გაუმასპინძლდნენ და ყვირილით „ძირს, მოლაღატე გამყიდველო!“ არ მისცეს გამოსვლისა და ლაპარაკის საშუალება.“
აი, „დანაშაული“ პოლონეთის მუშებისა და

გლეხების ინტერესებისათვის მედგარი მებრძოლი ამხანაგისა.

სასამართლოში მოწმებათ გამოვლენ პოლონეთის მშრომელ ხალხისათვის კარგად ცნობილი პირები. მათში ყველაზე ცნობილია, „ობრანკის“ აგენტი პიონტკოვიჩი. ეს ხწორედ ის პიონტკოვიჩია, რომელსაც „მინდობილი“ ქონდა ამხ. ბაგინსკისა და გეჩერკევიჩის გასამართლების მოწყობა და ბრალდებისათვის საჭირო „მოწმების“ — აგენტებისა და პროვოკატორების გამოძებნა. ესაა უახლოესი უფროსი, ახლო მეგობარი და აღმზრდელი ნაძირალ პროვოკატორის ცეხნოვსკისა, რომელიც ეხლახან მოჰკლეს ლვოვში. პიონტკოვიჩი — ტიპური გამომხატველია პოლონეთის გადაგვარებულ ბურჟუაზიისა. იგი მისცემს ჩვენებს „ბრალდებულის“ წინააღმდეგ, რომელმაც მრავალ ათას თავის ამომრჩეველთან ერთად ომი გამოუცხადა არსებულ სახელმწიფოებრივ წყობილებას — იგივე მეფური ჩაგვრამონობის რეჟიმს. ასეთივე არიან სხვა მოწმენიც — პოლიციელები, ჯაშუშები და საიდუმლო პოლიციის აგენტები. არ სჩანან მხოლოდ პროვოკატორები — პოლონეთის იუსტიციის სასამართლოს პროცესების ჩვეულებრივი სტუმრები. მაგრამ უნდა ვიფიქროთ, რომ ჯერჯერობით უხერხულად მიაჩნიათ მათი აშკარად დასახელება იმ დიდი ამბების შემდეგ, რომელთა მეოხებითაც მრავალ გამოქნილ პროვოკატორს ჩამოეხადა ნილაბი. მათი სახელით კოლეტიურად გამოვა, ალბად, ოფიციალური მთავრობა — პონტკოვიჩი და ამხანაგობა.

ბრალდებულთა სკამიდან კვლავ გაისმის ბრძოლის ხმა. ამხ. ლანცუცის ენით ილაპარაკებს მუშურ-გლეხური პოლონეთი, რომელიც დღეს აუტანელ პირობებშია ჩაყენებული, მაგრამ მედგრად იბრძვის, ი „კანონების“ წინააღმდეგ, რომელთაც მეფის რეჟიმთან მიღებული მემკვიდრეობით უცვლელად იცავენ პოლონეთის ბურჟუაზია და მუქთა ხორები.

ამხ. დობროჯანუს ჩამოსვლა

აგვისტოს 28-ს მოსკოვში ჩავიდა რუმინეთის პოლიტემიგრანტთა ჯგუფი, რომლის სათავეშიაც იმყოფება რუმინეთის კომპარტიის ცეკას თვალსაჩინო წევრი ამხ. ალექსანდრე დობროჯანუ. ჩამოსულ ამხანაგებს მხურვალეთ შეხვდნენ მოსკოვის მუშათა ორგანიზაციების დელეგატები.

როგორც უკვე ვიცით, ამხ. დობროჯანუ რამდენიმე კვირის წინად გაიქცა საპყრობილიდან იმ დროს, როდესაც ბუქარესტში ასამართლებდნენ რუმინეთის კომპარტიის ცეკას. ამხ. ალ. დობროჯანუ

შვილია რუსეთიდან გაქცეულ პოლიტ-ემიგრანტის მარქსიზმის ძველი თეორეტიკოსის — კონსტანტინე დობროჯანუსი. იგი ღირსეული მემკვიდრე დარჩა თავისი მამის რევოლუციონური ტრადიციებისა. სპეციალობით ამხ. დობროჯანუ მექანიკოსია; მუშაობდა ნავთის მრეწველობის დარგის მუშებს შორის.

ომიანობის დროს იგი მუშაობდა არალეგალურად რუს და რუმინელ ჯარისკაცებში რუმინეთის ფრონტზე. მისი ხელმძღვანელობით რუსეთის ჯარმა 1917 წ. მაისის 1-ს გაანთავისუფლა ქ. იასის სა-

პერობილედან ამხ. რაკოვსკი. ომის შემდეგ ამხ. დობროჯანუ ეკუთვნოდა სოციალისტური პარტიის მეზარცენე რევოლუციონურ ფრთას. 1921 წელს იგი ჩავიდა მოსკოვს, რათა გაეცხადებია მოსკოვის რევოლუციონური პროლეტარიატისთვის, რომ რუმინეთის პროლეტარიატი მზადაა დაადგეს ოქტომბრის რევოლუციის გზას. რუმინეთში დაბრუნებისას ამხ. დობროჯანუ დააპატიმრეს და ციხეში ამყოფეს გაუსამართლებლად წელიწად-ნახევარი. საპერობილიდან განთავისუფლების შემდეგ იგი დიდხანს იმყოფებოდა რუმინეთის კომუნისტური ორგანოს „სოციალიზმულ“-ის რედაქტორად იმ დრომდე, სანამ კომპარტია ლეგალურად მუშაობდა.

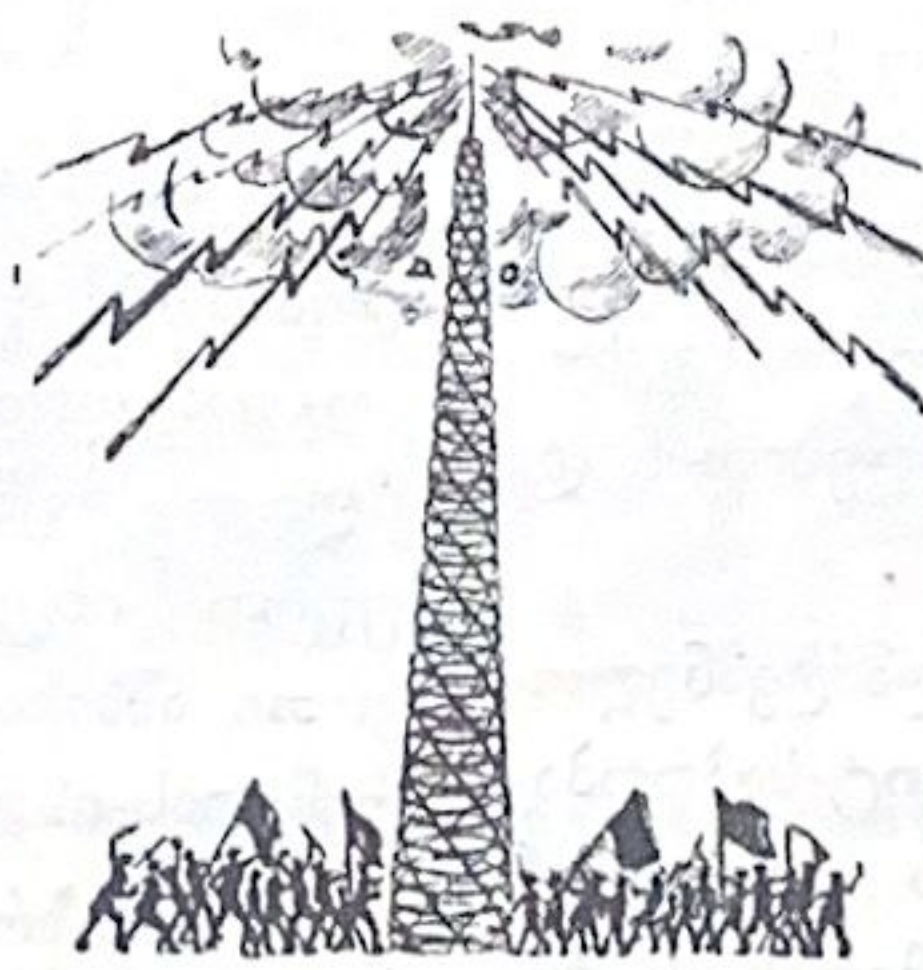
1924 წ. იანვარში იგი კვლავ დააპატიმრეს და განთავისუფლეს მხოლოდ შიმშილობის შემდეგ.

1924 წ. მარტში იგი კვლავ შეიპყრეს და 12 დღის შიმშილობის შემდეგ განთავისუფლეს.

ამხ. დობროჯანუ

უკანასკნელად იგი საპერობილეში მოხვდა 1924 წლის დეკემბრის შუა რიცხვებში, სადაც დაჰყო რუმინეთის კომპარტიის გასამართლებამდე.

რემედასი სეპერთველში

რემედას-ის მუშაობა გორის მაზრაში

გორის მაზრაში ყველაზე უფრო პოპულარული ადგილი დაიკავა, სხვა ნებაყოფლობით ორგანიზაციებთან შედარებით, „რემედას“-ის ორგანიზაციამ. რომელიც აერთიანებს თავის გარშემო 5920-მდე წევრს, რასაკვირველია ამ რიცხვში არ შედიან ისეთი რაიონები, როგორც არის ხაშურის და ბორჯომის. რადგანაც ამ შემოხსენებულ ორ რაიონებს უშუალო კავშირი აქვთ რემედას-ის ცეკასთან.

მაზრის ორგანიზაციაში შედის 50 რემ. უჯრედი. მათ შორის მუშური უჯრედი არის 5, გლეხური — 20, მოსამსახურეების — 16, სამხედრო — 2, დანარჩენი — 7.

ორგანიზაციაში, სამწუხაროდ, ამ უკანასკნელდრომდე ქალების ძალიან ნაკლები რიცხვი იყო, რაც აიხსნებოდა ქალთა განყოფილების მიერ ნაკლებ ყურადღების მიქცევით ამ ორგანიზაციისადმი. მაგრამ ქალთა განყოფილებამ ამ ნაკლის დაძლევა შესძლო. მის მიერ ჩატარებულ იქნა ყველა თემებში მოხსენება, რომლის შემდეგ ქალების რიცხვი უდრის 3270 ს, მოსამსახურეები — 1800 ს, წითელარმიელები — 250, მოსწავლეები — 300.

უკანასკნელ თვეების განმავლობაში საწევრო გადასახადებიდან შემოსული ფულის რაოდენობა უდრის 659 მან. და 32 კაპ. მაზრის ორგანიზაციის განკარგულებაში არსებულ ლიტერატურიდან შემოვიდა 120 მან. და 94 კაპ. ჟეტონებიდან — 544 და 25 კაპ. აგრედვე დაგროვილ იქნა საკმაო რაოდენობის თანხა სხვადასხვა სახის შემოწირულებიდან და საღამოებიდან.

რემედასის მუშაობას უშუალო ხელმძღვანელობას უწევს პარტიულ კომიტეტის სააგიტ-საპროპაგანდო განყოფილება. ამ უკანასკნელის კოლეგიის სხდომაზე ხშირად ისმება მოხსენება რემედას-ის მუშაობის შესახებ.

გორის მაზრის ზოგიერთი თემებისათვის მეტად უცხო იყო რემედას-ის მიზნები. ზოგიერთი თემის ხელმძღვანელი ამხანაგებიც კი „სსვათა შორის“ უყურებდნენ ამ ორგანიზაციას. ისინი სამ თვეში ერთხელ თუ გაიხსენებდნენ, რომ ისინიც ითვლებიან რემედას-ის ორგანიზაციის წევრებად. ეს მდგომარეობა გამოსწორებულ იქნა მაზრის კომიტეტის მიერ.

შეიძლება ითქვას, რომ გორის მაზრაში რემედას-ის ორგანიზაციის გეგმიანი მუშაობა იწყება სრულიად საქართველოს რემედას-ის ყრილობის დამთავრების შემდეგ. თუმცა მანამდისაც არსებობდა

მუშაობა, მაგრამ ეს მუშაობა არ სცილდებოდა გადასახადის შეგროვებას. უკანასკნელ ხანებში კი გორის სამაზრო კომიტეტმა, ნებაყოფლობითი ორგანიზაციების მუშაობაში, აიღო სწორი ხაზი, ყველა რაიონებში და თემებში ტარდება კომპანიები. რემედას-ის ცეკასთან როგორც წერილობით, ისე ცოცხალი სახის კავშირი მჭიდროა, რის გამო უჯრედები ორგანიზაციულად ჩამოყალიბებულად შეიძლება ჩაითვალოს. რემედას-ის უჯრედები დაარსდა გორის თითქმის ყველა მივარდნილ კუთხეებშიაც და თანაც დიდი ხალისითაც უსმენენ მომხსენებლებს, როდესაც უამბობენ ჩვენი თანამებრძოლი ამხანაგების გმირული ბრძოლის ამბებს, მათ უმწეო და ყოველმხრივ შევიწროებულ მდგომარეობას — კაპიტალისტურ სახელმწიფოებში.

საერთოდ მიუდგომლად შეიძლება ითქვას, რომ გორის მაზრაში რემედას-ის მუშაობა მკვიდრ ნიადაგზეა დაყენებული და ახლო მომავალში ეს მუშაობა მოგვცემს უფრო საგულისხმო შედეგებს.

კ. პატარაია.

წერილი ოზურგეთიდან

გურიაში რემედას-ის ორგანიზაცია დაარსებულია 1924 წლიდან, გასულ წლის მუშაობამ ვერ მოგვცა დადებითი ნაყოფი მაგრამ მიმდინარე 1925 წლიდან რემედას-ის სამაზრო კომიტეტის მუშაობის უფრო ინტენსიურობისათვის გამოჰყოფილ იქმნა ერთი ამხანაგი, რომელსაც სპეციალურად დაევა რემედას-ის ორგანიზაციის ხელმძღვანელობა.

სამაზრო ცენტრში გასულ წელს იქმნა ჩამოყალიბებული რემედას-ის უჯრედები, მაგრამ რაიონულ ცენტრებში მუშაობა არ ყოფილა მოგვარებული, მიმდინარე წელში კი მუშაობის ცენტრი გადატანილი იქმნა რაიონებში და სოფლად. ჩამოყალიბებული იქმნა რაიონული კომიტეტები, რომლებსაც ადგილებზე ხელმძღვანელობენ პარტიის რაიონული კომიტეტების მდივნები. გლეხობის ფართო მასის ჩასაბმელად ამ ორგანიზაციაში — პარტუჯედების ღია კრებებზე და მასიურ კრებებზე გაკეთებული იქმნა მოხსენებები, რის შემდეგ დაარსებული იქმნა უჯრედები. წევრთა რიცხვს ზრდა თანდათანობით ემჩნევა. თუ რამდენად ინტენსიურია მუშაობა ამას ამტკიცებს ის გარემოება, რომ 1925

წლის იანვრის ბოლო რიცხვებში სამაზრო კომიტეტი აერთიანებდა 14 უჯრედს 400-მდე წევრით, ისიც მოსამსახურეები—და ამავე წლის 1-ლი აგვისტოს ანგარიშით სამაზრო კომიტეტი აერთიანებს 79 უჯრედს 2,927 წევრით,—რომელთა შორის 56% არის უპარტიო სოფლის მშრომელი გლეხობა, დანარჩენი კი მოსამსახურეები და—წითელ არმიელები.

რემედოს-ის უჯრედებში თვეში ერთხელ ტარდება „რემედას-ის დღე“, სადაც უჯრედის ბიუროს მიერ კეთდება ანგარიშისებური მოხსენება მათი მუშაობის შესახებ და იკითხება მოხსენება რემედას-ის მუშაობაზე—მის ამოცანებს, თეთრი ტერორის

თავის ნაწარმოებს, მაგალითად: მაზრის-ერთ რაიონში გლეხებმა შემოსწირეს, რამოდენიმე გირვანქა შინაური თუთუნის რამოდენიმე ფუთი სიმინდი, რამოდენიმე ბოთლი არაყი, რამოდენიმე ფუთი ღვინო და სხვა. ყოველივე ეს დამამტკიცებელია იმისა, რომ მშრომელი გლეხობა მზად არის დაეხმაროს ბურჟუაზიულ ციხეებში მომწყვდეულ რევოლუციონერებს, როგორც მორალურად, ისე ქონებრივად, რისთვისაც სწირავს თავის ნაწარმოებიდან მცირედ წვლილს.

სამაზრო კომიტეტის მატერიალური სახსარი განისაზღვრება—საწევრო გადასახადით, შემოსწირუ-

რემედას-ის ლენინის რაიონის პირველი რაიონული საბჭო (ქ. ტფილისი)

მოქმედებაზე—მე-2 ინტერნაციონალის მოღალატურ მოქმედებაზე და სხვა...

მცხოვრებთა უმრავლესობა, როგორც გლეხობა, ისე ინტელიგენციაც დიდი სიმპატიით ეპყრობა რემედას-ის მუშაობას, საწევრო გადასახადის გადახდა თავისუფალია—რასაც წევრები სიამოვნებით იხდიან თვითონ.

მშრომელი გლეხობის ლტოლვა ორგანიზაციის რიგებისაკენ წარმატებითია და ზოგ ალავს მასიურიც. რასაც ამტკიცებს—სოფლად უჯრედების წევრთა ზრდა და ისიც, რომ ზოგ სოფლებში გლეხობა თავის სურვილით სწირავს საერთაშორისო რევოლუციისათვის მებრძოლთა დასახმარებლად

ლებებით, ლიტერატურის გასაღებით, წარმოდგენების, საღამოებისა და კინოების გამართვით და სხვა... უკანასკნელ 6 თვის განმავლობაში სამაზრო კომიტეტს გადაუგზავნია რემედას-ის საქართვ. ცეკაში 1378 მანეთი და 30 კაპ. ადგილობრივი ხარჯები უდრის 430 მანეთს სოფლად ზაფხულის სეზონში ადგილობრივ სცენის მოყვარეთა მიერ ადგილობრივ რემედას-ის უჯრედების ხელმძღვანელობით იმართება წარმოდგენა—საღამოები. ხშირად კი რემედას-ის აგიტაცია-პროპაგანდის მხატვრული ელფერისათვის—იმართება უფასო წარმოდგენები-რევოლუციონური ხასიათის პიესების დადგმით, იკითხება ლექციები და სხვა.

სოფლად-რემედას-ის მუშაობას არ ხელმძღვანელობენ ადგილობრივ პარტუჯრედები. მუშაობაში ჩაბმულია აგრეთვე უპარტიო მოქალაქეებიც.

მუშაობა ჯარის ნაწილებშიაც სწარმოებს-ადგილობრივ ტერიტორიალურ ნაწილებში კეთდება—მოხსენებები რემედას-ზე, არსებობს უჯრედები და სხვა. სწარმოებს მუშაობა ქალთა რაიონულ ორგანიზაციებშიაც. რაიონებში რაიკომთან არსებულ ქალთა რაიონული ორგანიზატორები იჩენენ აქტივობას ქალთა შორის რემედას-ის მიზნების და ამოცანების გაშუქებაში და უჯრედების დაარსებაში. პიონერთა კოლექტივებშიაც სწარმოებს მუშაობა იკითხება მოხსენებები, სწარმოებს საუბრები და სხვა—პიონერთა კოლექტივების წევრებს ეძლევა „რემედას-ის მეგობართა“ სახელწოდებები.

ამ რიგად სამაზრო კომიტეტი იმედოვნებს რაიონული აპარატებში—შესძლებენ—ჩვენს ორგანიზაციების რიგს გარეშე არ დარჩეს უმეტესი ნაწილი იმ მშრომელი გლეხობისა—რომლებიც მზად არიან—გაიღონ მცირე და წვლილი და მით დაეხმარონ—ხელი შეუწყონ და გაამხნევიონ კაპიტალის კლანჭებში მოქცეული მუშათა კლასი და ბურჟუაზიულ ქვეყნების ციხე-საკნებში მომწყვდეული ტყვე რევოლუციონერები—რომლებიც იბრძვიან კომუნიზმის უდიდეს საქმისათვის.

აუღი.

აფხაზეთი

რემედას-ი და მასწავლებლობა აფხაზეთში

რემედას-ი, არის წმინდა კლასიური, პროლეტარული ორგანიზაცია ის არის ცოცხალი პროტესტი თეთრი ტერორის წინააღმდეგ. ის წარმოადგენს ფართო მშრომელ მასების ორგანიზაციას, რომლის ისტორიული დანიშნულებაა ხელი შეუწყოს მსოფლიო პროლეტარიატს ბურჟუაზიასთან ბრძოლის წარმოებაში.

საერთაშორისო რევოლუციისათვის მეტრძოლთა დახმარების საქმე, რომელსაც დიდის ენერგიით ეწევა აფხაზეთისა და მთელი საბჭოთა—დიდი კავშირის გამარჯვებული პროლეტარიატი და რევოლუციონერი გლეხობა არის ერთად ერთი პირობა მუშათა კლასის საბოლოო გამარჯვებისა.

აფხაზეთში რემედას-ის მუშაობა გასულ წელთან შედარებით საგრძნობლად გამოცოცხლებულია.

თუ 1925 წლამდე აფხაზეთში რემედას ი, მხოლოდ წევრობით ისაზღვრებოდა დღეს ის უკვე აღწევს ორგანიზაციულად ჩამოყალიბების სტადიას—არსებობს რემედას-ის ორგანიზაციები და უჯრედები, რომლებიც ეწევიან ენერგიულ მუშაობას. აფხაზეთის მშრომელი გლეხობა ილტვის რათა შეავსოს და განამტკიცოს რემედას-ის ორგანიზაცია.—

აფხაზეთში რემედას-ის მუშაობის გამოცოცხლებაში დიდი ღვაწლი მიუძღვის, როგორც საოლქო კომიტეტს, აგრეთვე აფხაზეთის მასწავლებლობასაც.

მსწავლებლობა ხელაედა პირველ ხანებში რომ მშრომელი მასსა ვერ ერკვეოდა რემედას-ის მიზნებში, რის გამო ძალიან ნაკლებად შემოდიოდა—მის რიგებში. გლეხობა ვერ ერკვეოდა რემედას-ის მიზნებში. ამიტომ მასწავლებლობამ მიმართა ლექციების და საუბრების გამართვას გლეხობაში სადაც ისინი უხსნიდნენ ფართე მასებს რემედას-ის მნიშვნელობას მუშათა კლასის გამარჯვების საქმეში. მსწავლებლობის ასეთმა მუშაობამ მართლაც ნაყოფი გამოიღო.

აფხაზეთში არ არის ისეთი მივარდნილი კუთხე, სადაც არ არსებობდეს რემედას-ის უჯრედი.

თუ პირველ ხანებში მთავარი ყურადღება რემედას-ის ლოზუნგების, პოპულიარიზაციას, მის რიგების ზრდას ექცეოდა; უკანასკნელ ხანებში მუშაობის ცენტრი წევრთა პოლიტიკურად აღზრდის არეშია გადატანილი ასე, რომ აფხაზეთის საოლქო კომიტეტი მასწავლებლობის დახმარებით, მათი ენერგიული მუშაობით გადაწყვეტს იმ მორთგი ამოცანას, რომელსაც აყენებს რემედას ის აღმასკომი.

„განვამტკიცოთ ორგანიზაციულად რემედას-ი, გავაჩალოთ პოლიტიკურ აღმზრდელობითი მუშაობა უჯრედებში, გამოვიწვიოთ წევრებში მაქსიმუმი თვით მოქმედებისა და აქტივობის—აი რემედას-ის მორიგი ამოცანები“.

აფხაზეთის საოლქო კომიტეტი ღრმად დარწმუნებულია, რომ ის პირველად შეასრულებს ამას და მოახერხებს მშრომელთა ფართე მასების რემედას-ის რიგებში დარაზმვას.

ხ. გოგინავა.

რემედას-ის საოლქო და საგარეო კომიტატებს

რემედას-ის მუშაობაში ნორჩ პიონერთა მონაწილეობის მიზნით უნდა იხელმძღვანელოთ შემდეგით:

1. ნორჩ პიონერთა და სხვა ბავშვების მონაწილეობა რემედას-ის მუშაობაში უნდა ხდებოდეს მათი ორგანიზაციულად ჩაბმით რემედას-ის მუშაობაში კომკავშირის უშუალო ხელმძღვანელობის ქვეშ. სკოლის გარეშე რემედას-ის კომიტეტებთან ბავშვთა სპეციალურ ორგანიზაციების შექმნა არ ჩაითვლება მიზანშეწონილად ისევე. როგორც რემედას-ის წევრობა ბავშვებისა 16 წლამდე.

2. პიონერთა ორგანიზაცია, რომელიც ისახავს თავის ამოცანად ყველა ბავშვთა ინტერნაციონალურ აღზრდას და რემედას-ისათვის დახმადებას, არავითარ კომისიას, წრეებს ან სხვა ასეთებს თავისთან არ აარსებს, არამედ აწარმოებს მუშაობის თავის რიგებში, უთანახმებს მუშაობის გეგმას და ყოველგვარ გასატარებელ ზომებს რემედას-ის უჯრედს კომკავშირის უჯრედის წარმომადგენელის საშუალებით.

3. სკოლის მოწაფეების ჩაბმა რემედას-ის მუშაობაში უმთავრესად უნდა ხდებოდეს სკოლაში რემედას-ის წრეებისა და კუთხეების მოწყობის გზით, მხოლოდ ამ შემთხვევაში მუშაობის მთელი ხელმძღვანელობა უნდა ეკუთვნოდეს პიონერთა რაზმს.

4. საბავშვო სახლებშიაც არსდება რემედას-ის წრეები და კუთხეები, რომლებიც მუშაობენ აგრეთვე პიონერთა რაზმის ხელმძღვანელობის ქვეშ.

5. რემედას-ის მუშაობაში ჩაბმულ უნდა იქნენ აგრეთვე დაურაზმავი ბავშვები პიონერთა რაზმის საშუალებით: მათთვის ცალკე წრეებისა, კომისიები და სხვა ასეთების დაარსება დაუშვებელია.

6. რემედას-ის უჯრედებთან და კომიტეტებთან პიონერთა რაზმების და ყველა სხვა ბავშვების ჩასაბმელად რემედას-ის მუშაობაში გატარებულ უნდა იქნეს კომკავშირის წარმომადგენლების საშუალებით; სპეციალურ წარმომადგენლების გამო-

ყოფა პიონერთა რაზმიდან ან პიონერთა ბიუროდან დაუშვებელია.

7. პიონერთა რაზმები ეხმარებიან რემედას-ის ორგანიზაციებს სხვა და სხვა კომპანიების ჩატარებაში. მონაწილეობენ დემონსტრაციაში, ეწევიან აგიტაციას მცხოვრებთა შორის, ეხმარებიან პლაკატების და ლოზუნგების გაკვრაში, ეტონებისა და ლიტერატურის გავრცელებაში, ყულაბებით ფულის შეგროვებაში, ხელის მოწერის ჩატარებაში, და სხ.

8. პიონერთა რაზმი ფორპოსტის საშუალებით აბამს სკოლაში მოწაფეებს რემედას-ის მუშაობაში, აარსებს რემედას-ის კუთხეებს და წრეებს, მართავს საუბრებს, კოლექტიურ კითხვებს და სხვ; საერთოდ აბამს მათ პიონერთა რაზმის მუშაობაში რემედას-ის სასარგებლოდ.

9. ბავშვთა სახლებშიდაც პიონერთა რაზმი აწყობს აგრეთვე რემედას-ის წრეებს, კუთხეებს, მართავს საუბრებს ბავშვებთან და ითრევს მათ რემედას-ის მუშაობაში.

10. საქორების მიხედვით პიონერთა რაზმები ესწრებიან რემედას-ის წევრთა უჯრედების კრებებს და იწვევენ ამავე კრებებზე სკოლის მოწაფეებს და სხვა ბავშვებს.

11. რემედას-ის წევრთა კუთხეებში პიონერები აწყობენ საზღვარ გარეთელი ბავშვების ბრძოლისა და ცხოვრების კუთხეს, მართავენ იქ საუბრებს უფროსებთან და ბავშვებთან ამ თემაზე.

12. რემედას-ის უჯრედები ეხმარება პიონერებს მათ მუშაობაში პიონერთა და ბავშვთა პრესაში საზღვარ-გარეთელ მუშებისა და გლეხების ცხოვრებისა და ბრძოლის გაშუქებით, სათანადო ძალების გამოყოფით პიონერებთან და სკოლის მოწაფეებთან საუბრების ჩასატარებლად, პიონერებისათვის სათანადო მასალების მიწოდებით სკოლაში და საბავშვო სახლებში კუთხეების მოსაწყობად.

რემედას-ის საქ. ცენტრ. კომიტეტის

მ დ ი ვ ა ნ ი მუშიშვილი.

ბიბლიოგრაფია

ვ. ვაშკელიანი.

პ. ნ. ლეჟენსკი

„მსოფლიო რევოლუცია და რემედას-ის მნიშვნელობა. 32 გვ. ფ. 10 კ. ს. ერ-ლი „რემედას“ აგიტ-პიესა 1 მოქმედებად. 16 გვ. ფ. 25 კ.

რემედას-ის საქართველოს ცეკას გამოცემა. № 6. ტფილისი—1925 წ.

საქართველოს რემედას-ი ლიტერატურულ გამოცემებით მდიდარი არაა, სულ რაღაც ოთხიოდე ბროშურაა (ისიც თარგმანი) გამოსული ამ საკითხზე, როდესაც მოახლოვნილება ძალზე დიდია. აუცილებელია რემედას-ის ლიტერატურის შექმნა, ვინაიდან ამხ. ზინოვიევის პრაქტიკული შენიშვნით რემედას-ი პრაქტიკულ ინტერნაციონალიზმის და ლენინიზმის ნაწილს წარმოადგენს. თუ წინააღმდეგობა იყო ფიქრი იმაზე, რომ რემედასის მუშაობა ზედმეტი იქნებოდა ეხლა კი ამაზე ფიქრი შეუძლებელია. ჩვენ შევდივართ ისეთ პერიოდში როდესაც საერთაშორისო რევოლუციონერთათვის რევოლუციონური ზურგი არის და იქნება ისე საჭირო, როგორც არასოდეს: მასიური თეორი ტერორი, მასიური დაქერა, აუწყრელი პროვოკაცია, ლინჩის კანონი და სხ. და სწორედ ამიტომ საჭიროა ნივთიერ დახმარების საშუალებების შექმნასთან ერთად, ვაწარმოთ ლიტერატურულ შესაძლებლობათა (როგორც პოლიტიკური, ისე მხატვრული) შექმნაც.

ამხ. ლეჟენსკის ხსენებული ბროშურა სასიამოვნო მოვლენაა საქართველოს რემედას-ის წიგნის ბაზარზე. ის უსათუოდ დიდ დახმარებას გაუწევს მუშურ-გლეხურ ფართე მასსას სოციალისტურ რევოლუციის რწმენის გაძლიერებაში.

შინაარსის შეთვისების გაადვილებისათვის ბროშურა თავებათაა დაყოფილი, (სულ 9 თავია) დაწყებული კლასთა ბრძოლით და გათავებული რემედას-ის ისტორიულ-პრაქტიკული მნიშვნელობით, რაც უმთავრესია მთლიანი პოლიტიკური ხაზი, სასიცოცხლო ძარღვი არსად არ იმალება. წიგნი გასაგები ენითაა დაწერილი.

სასურველია ამ წიგნს ყოველმა მუშამ და გლეხმა გაიცნოს, წიგნი სუფთადაა გამოსული, თარგმანი კარგია. დასასრულ: აუცილებელია რემედას-ის სპეციალურ ლიტერატურას მეტი ყურადღება მი-

ექცეს რემედას-ის მხატვრულ ლიტერატურაში ბევრი არაფერი კეთდება, თუ მხედველობაში არ მივიღებთ ა. დებიუეს პიესის „პროლეტარი ქალი“-ს, ამხ. პ. აბრამიას მიერ თარგმანს და ს. ერ-ლის აგიტკას „რემედას“. სარემედასო მხატვრულ ლიტერატურას თუ რა კოლოსალური მნიშვნელობა აქვს, ამას მგონი ყოველი მუშა და გლეხი გრძნობს; მხატვრული ლიტერატურის გზით ძალზე ადვილდება მოვლენათა პრაქტიკული ათვისება. პრაქტიკულ ამოცანად უნდა დავისახოთ რემედას-ის მხატვრულ ბიბლიოთეკის შექმნა.

ს. ერ-ლის „რემედას“ მოხდენილი „აგიტკაა“ დაწერილი მომენტის შეძლებით. უნდა ავღნიშნოთ, რომ ავტორს ეხერხება „აგიტკები“, თუმცა აუცილებელია „აგიტკებიდან“ რემედას-ის მხატვრულ ტილოზე გადასვლა „აგიტკა“ დიდს სამსახურს გაუწევს საბჭოთა სოფელს.

ვ. ლ.

„რემედას-ი კლუბში“.

რემედას-ის საქ. ცეკას გამოცემა № 2, 120 გვ. 60 კ. ტფილისი—1924 წ.

ბურჟუაზიულ ქვეყნებში პროლეტარულ მებრძოლთა დევნა განსაკუთრებულ ფორმებს იღებს, საშუალო საუკუნეების ინკვიზიციები ამასთან შედარებით ფერმკრთალი მოვლენაა. საკანში ჩაკეტილ რევოლუციონერებს საზიზღრად ექცევიან, შეურაცყოფას აყენებენ და ყოველგვარ მახინჯიციებით სცდილობენ მათ მოსპობას, ათასგვარ საშუალებებით მოქმედებენ ტუსათა ფსიხიკაზე და ლამობენ რევოლუციონურ კონსპირაციის ყოველ დეტალის გაგებას. ყველაფერი ეს ჩვეულებრივი მოვლენაა ბურჟუაზიულ სამყაროს ციხის პრაქტიკაში და თანდათან სტილში შედის.

პროლეტარული რევოლუციის საზღვარგარეთელი ძმები აუტანელ პირობებში იბრძვიან მომავლისათვის, ამის ერთგვარი შტამპი ევროპის ციხეებია; საკმარისია გავიხსენოთ ამ ცნობილ და „კლასიკურ“ ციხეების სახელები, რომ ვიგრძნოთ ის მძიმე პირობები... ელექტრონის სხივი... რეზინის მათრახები, რომელსაც დაავადებულ ორგანიზმით იტანენ ჩვენი ძმები—აი ციხეები,—რომელნიც განსაკუთრებულ სიმპატიით სარგებლობენ ბურჟუაზიულ წრეებში: ზონენბურგის, კიბინიოვის, ლოტ-ტანას, ჟილაფა, ვარშავის პავიაკი, ლიხტენბურგის

(სადაც ამხ. კარლ-ლიბკნეხტი იყო დაპატიმრებული) პოზაროვეცკის, ფორლის (იტალიაშია, სადაც 120 კომუნისტია ჩაკეტილი სანტეს, ნიდერშენფელდის, ინგლისის „კაზემატები“, ჟვალგობა (ლიტვის ობრანკა) და სხ

საბიბლიოგრაფიო კრებული კი ამ საზიზღროების თვალსაჩინო ილიუსტრაცია; კრებულში მოთავსებულ მასალათა ავტორებმა, თვითონაც განიცადეს ხსენებული ციხეების საშინელება და ამიტომ უფრო საიმედოა და დასაყრდნობი, ვინაიდან ფაქტიურ მასალასთან გვაქვს საქმე, რომელიც მიმზიდველობის გამო მხატვრულ ფორმებშია ჩამოქმნილი.

კრებული უმთავრესად ორი განყოფილებისაგან შედგება: სარემედასო პოეზიისაგან და სარემედასო. რეპერტუარისაგან.

პოეზიის განყოფილება—გრიშა აბაშიძის ლექსით „ტუსაღის სიმღერა“-თი იხსენება, ლექსი მეტად—სუსტია და არ ვიცი კრებული რატომ იხსენება ასეთი სუბუქი ლექსით.

გ. ქუჩიშვილის—„დაჰკა! დაჰკა!“—ყველგან მოვლილი „ნივთია“, საჭიროა ახალი.

პოლიო აბრამიას—„უკენასკნელი სენსი“, მოცემულია კაპიტალიზმის აგონია და რეპრესიები რევოლუციონერთა მიმართ.

ლექსი კულტურულათაა დაწერილი.

სიმონ ჩიქოვანი—„პარიზის კომუნარები“—გამართული ლექსია.

ერნსტ ტოლლერ—„ბურჟუაზიის ტუსადები“, ტოლლერ რევოლუციონერი და რევ. პოეტია (ბავარის საბჭოთა მთავრობის წევრი, რის დაცემის შემდეგაც ტოლლერ ნიდერშენფელდის ნესტიან საკანში იქნა ჩაკეტილი. დღეს განთავისუფლებულია პირობით). ტოლლერმა განიცადა „დემოკრატიულ გერმანიის ციხის რეჟიმი, იგი კარგად იცნობს გერმანიის ციხეებს და შიგ მყოფ რევოლუციონერთა სულიერ განწყობილებას:

„აქ ჩვენს წინაშე აღმართულა რუხი კედელი და ამ რუხ კედელს, სულ ამ კედელს უცქერით უღვს!

შეუბრალებლად დააწვა ჩვენს

ტვინებს და გულებს.

ტანჯვის გვირგვინი კვლავ

ჩვენს შუბლებს ეკლებით სერავს,

მაგრამ:

ამხანაგებო! არ მოვხრილვართ ამაყი ქედით და გამარჯვების სასახლეში თამაშად შევალთ—აი ტოლერის (და მილიონიან ამხანაგების, რომელნიც ბნელ და ნესტიან საკნებში იტანჯებოდნენ) სულიერ,

რევოლ. განწყობილებათა ხაზები... მათ იცინან, რომ ტანჯვის გარეშე არ არსებობს ბედნიერება. ლექსი ნათარგმნია კ. ჭიჭინაძის მიერ: დამაკმაყოფილებელია.

ედუარდ ვაგნერი—„ჰამბურგის მებრძოლებს“—აქ მოცემულია ჰამბურგის მუშათა აჯანყება. თარგმანი ეკუთვნის ვ. გორგაძეს; თარგმანი „ორიგინალის“ ვერ ამართლებს.

გ. ბრიუსოვი—„კალატოზი“—კარგადაა ნათარგმნი ვ. გაფრინდაშვილის მიერ.

მ. სერებრიანსკისა—„კომუნა“—თარგმანი ე. ლოლიბერიძის—კარგია.

ა. ჟაროვი—„ბულგარეთის ამხანაგებს“. (ჟაროვი ცნობილი რუსი კომკავშირელი პოეტია-ლირიკი) ლექსი გამართულია ბულგარეთის რევოლ. მოძრაობა რამოდენიმედ დაქსაქსულია თეთრი ტერორის მიერ, მაგრამ პოეტისა არ იყოს: „ახალ პრძოლისკენ კოლაროვი წაიყვანს სოფლებს“. თარგმანი მოხდენილია და პ. აბრამიას ეკუთვნის.

ერიხ შიუზამ—(შიუზამ ცნობილი რევოლუციონერი და რევ. პოეტია; მიუნჰენის მუშათა დეპუტატების საბჭოს წევრი და ბავარიის საბჭოთა მთავრობის მოღვაწე იყო; გადაუწყვიტეს 15 წლით ციხე, მაგრამ გაანთავისუფლეს პირობით)—„ციხეში დაღუპულს“ და „სცოცხლობს მაგალითი“; ამ ორივე ლექსის თარგმანი ეკუთვნის პ. აბრამიას. სასურველი იყო აქვე მოეთავსებიათ მისივე საუკეთესო ლექსი „მოწოდება“. თარგმანი პ. აბრამიას ეკუთვნის.

პიესები: ს. გორელი—„დოფტანის კედლებში“—თანამედროვე რუმინიის ცხოვრებიდანაა; ნათელ წარმოდგენას გვაძლევს ობრანკის—„სადაგლობაზე“ „შვიდი ათასი“—ინსცენიროვკა; თარგმ.-გაიდესი პ. ირეთელის „პირველი ზარი“ პიესაა და არა დრამა.

ფრ. შმიდტი—„პროვოკატორები“—თარგმანი პ. ოდიშელისა. მეტად კარგადაა ნათარგმნი. შემდეგ მოდის პიესა „ჩვენ კვლავ მოვალთ“ თარგმ. ეკუთვნის პ. აბრამიას. პიესა მეტად მხატვრულად არის ნათარგმნი. ეს პიესა ძალზე შეკეთებულია—ის გაცილებით სჯობია ორიგინალს. კრებულის ბოლოში მოთავსებულია თეზისები მოხსენებისათვის: („რემედას-ი და მისი ამოცანები“) და ლოზუნგები.

კრებული დალაგებულ და შერჩეულ მასალას იტევს; ერთი ნაკლი: უმთავრესად თარგმნილ მასალები, აა შევსებული, ამას გამოსწორება სჭირია. უსათუოდ დიდ დახმარებას გაუწევს მუშათა კლუბებს და ქოხსამკითხველოებს. განსაკუთრებით ქოხსამკითხველოები საჭიროებენ ასეთი ტიპის (სააგიტაციო პრობიურები) ლიტერატურას და ამ გზით მუშაობა შემდეგშიც აუცილებელია.

ქრონიკა

შემოვიდა რეზიდა-ის საქართვე. ცეკაში 1926 წ.

1 აგვისტოდან 15 სექტემბრამდე:

1) რეზიდა გორის სამხ. კომიტეტ.	350 მ.	კ
2) „ დუშეთის „ „	120 „	— „
3) „ შოროპანის „ „	25 „	85 „
4) „ ქუთაისის „ „	292 „	22 „
5) I ქართ. ლეგიონიდან	56 „	— „
6) სადახლოს უჯრედიდან	5 „	44 „
7) თბილისის კომ—დან	110 „	— „
8) II ქართულ დივიზიიდან	90 „	— „
9) ოზურგეთის სამ. კომიტეტისაგან	100 „	— „
10) ა კ. წითელ დროშოვან ლაშქ	3495 „	48 „
11) სიღნაღის სამ. კომიტეტისაგან	800 „	— „
12) ზუგდიდის სამკომისაგან	79 „	72 „
13) სამხრეთ-ოსეთის საოლქო კომ-საგან	89 „	31 „
14) აღმოსავლეთის რაიკომისაგან	11 „	60 „
15) სხვადასხვა შემოსავლები	17,121 „	67 „

სულ 22,747 მ. 30 კ

— ა | წ. 14 სექტემბერს, რეზიდა-ის საქართველოს ცენტრალურმა კომიტეტმა დაადგინა, რეზიდა-ის საქ. ცეკას ბეჭდვითი სიტყვის ა.კავკასიის ექსპედიციას გაუყიოდეს თანდათანობითი ლიკვიდაცია.

— რეზიდა-ის საქ. ცეკას განზრახვა აქვს გამოსცეს „ლია ბარათები“ ს. კ. პარტიის ბელადებისა.

რედაქტორი: ბ. მუშიშვილი.

გამომცემელი:

რეზიდა-ის სამ. ცენტრალური კომიტეტი.

სტამბა გაზეთ «ზარია ვოსტოკა»-სი, საშა წულუკიძის ქუჩა, № 4
შეკვ. № 2673. || ტირაჟი 3000. || მთავლ. № 1371.

შინაარსი:

1. თეთრი ტერორი პოლონეთში.
2. პრესა.
3. წმინდა მსხვერპლების წინაშე
4. ახალგაზრდათა საერთაშორისო დღე და რემედას-ი
5. რეაქციის გაძლიერება და ჩვენი ამოცანები

არჩილ რუხაძე.
ვ. ლუარსაბიძე.
ვ. წულეისკირი.

ლიტერატურა.

1. დამონებული ხალხებს. (ლექსი)
2. ნილოსის პირად (სურათები)

გ. ქუჩიშვილი.
ხ. ერთაწმინდელი.

გუგუშაჟიულ სახელმწიფოებში.

1. კომუნისტ-მუშებისა და პოლიციელების ბრძოლა ვარშავის ქუჩებში ბ. ე.
2. თეთრი ტერორი ბულგარეთში
3. წერილი რუმინეთიდან.
4. ამხ. ლანცუცკის ხელ-ახალი გასამართლება.
5. ამხ. დობროჯანუს ჩამოსვლა.

ვ. კოლაროვი.

რემედას-ი საქართველოში.

1. რემედას-ის წესობა გორის მაზრაში
2. წერილი ოზურგეთიდან
3. აფხაზეთი
4. რემედას-ის საოლქო და სამაზრო კომიტეტებს (ცირკულარულად).
5. ბიბლიოგრაფია და ქრონიკა.

კ. პატარია.
აული.
ხ. გოგინავა.

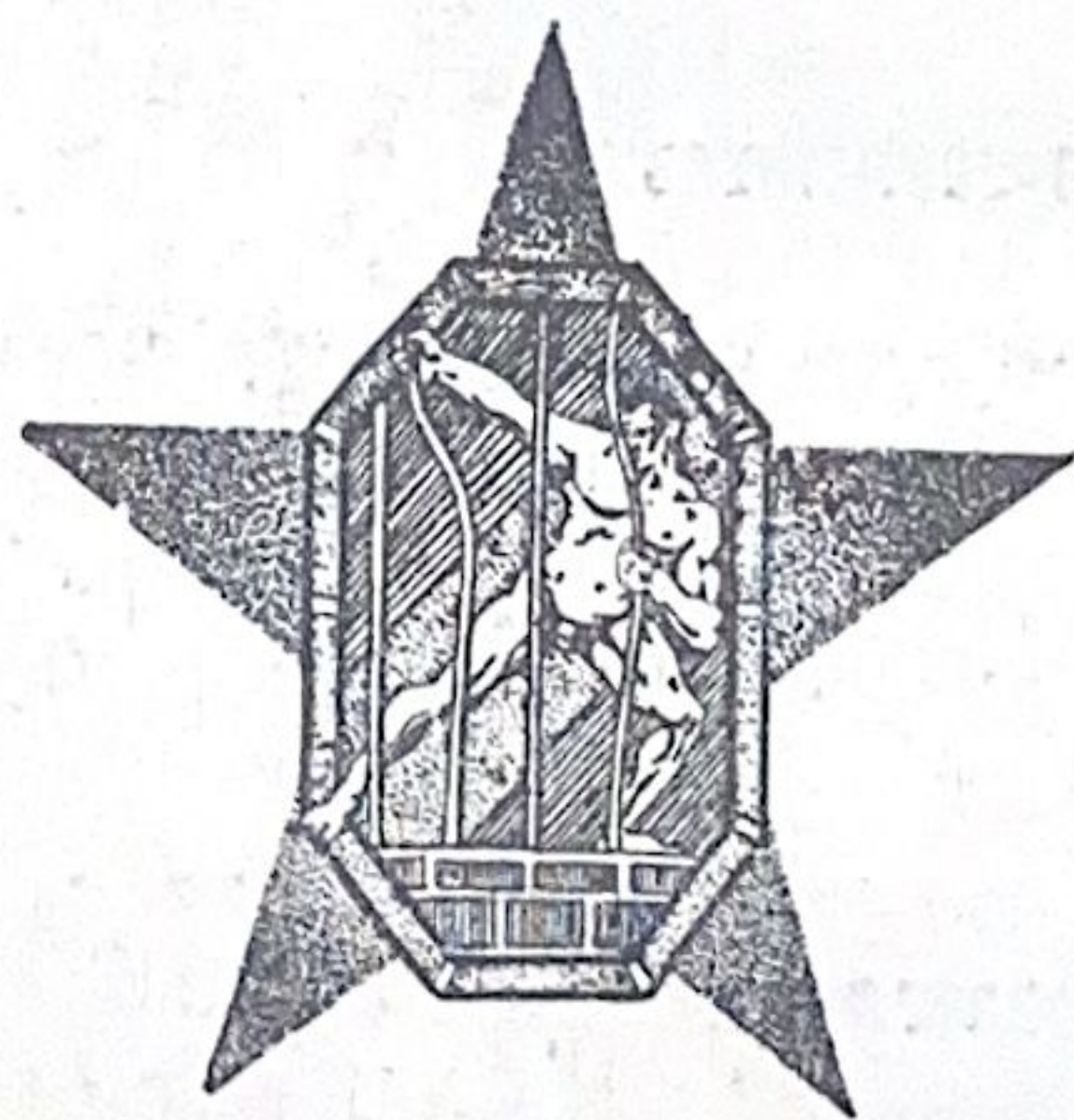
მიიღება ხელის მოწერა რემედას-ის საქ. ცენტრალურ კომიტეტის ყოველთვიურ ჟურნალ

„რემედას“-ზე

ჟურნალში უმთავრესი ყურადღება ექცევა საერთაშორისო რევოლუციონერ მოძრაობას, თეთრ ტერორს, რემედას-ის მუშაობას, როგორც საბჭოთა კავშირში, ისე უცხოეთში. ფართოდ გავრცელებული ეთნოკრატიული რევოლუციონერების მდგომარეობას და ილიუსტრაციებს ბურჟუაზიულ სახელმწიფოების ცხოვრებიდან.

ხელის მოწერის პირობები:

ერთი თვით 20 კ., ორი ღვით 35 კ., სამი თვით 50 კ., ექვსი თვით 1 მ., ერთი წლით 2 მან.
მისამართი: კომინტერნის ქ. (ყოფ. სასახლის) რემედას-ის საქ. ც. კომიტეტი. ტელ 4—87.

მიიღება ხელის მოწერა

ს. კ. პ. (გ) ცენტრალურ კომიტეტის ყოველთვიური ორგანო

„სოფლის კომუნისტები“

სარედაქციო კოლეგიაში შედიან: ლ. ქართველიშვილი (პასუხისმგებელი რედაქტორი), ფ. მახარაძე, მ. ორახელაშვილი, ვ. ბახტაძე, გ. მუშიშვილი.

ჟურნალში უმთავრესად ადგილი ეთმობა სოფლად პარტიულ მუშაობისა და საბჭოთა აღმშენებლობის საკითხების გაშუქებას

ხელის მოწერა მიიღება შემდეგი მისამართით: ქ. ტფილისი, ს. ქ. კ. პ. ც. კ. ბეჭდვითი განყოფილება (ოთახი № 23) „სოფლის კომუნისტ“-ის რედაქციაში.